S113 P4 GRATIS 2-CL
THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20025

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 24, 1994

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXV Kaina 35 c. PENKTADIENIS – FRIDAY, BIRŽELIS – JUNE 24, 1994 Nr. 122

Žinios iš Lietuvos – Elta

Referendumo dokumentai įteikti, bet kova dar tęsiasi

Vilnius, birželio 23 d. — Kaip jau buvo rašyta vakar dienos „Drauge", Lietuvos Vyriausioji rinkimų komisija po ilgų vilkinimų priėmė Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) surinktus parašus (viso 561,423 parašų) referendumui „Dėl neteisėtos privatizacijos, nuvertintų indėlių ir akcijų bei pažeistos teisėsaugos" surengti.

Seimo opozicijos spaudos pranešimu, likus savaitei iki parašų rinkimo akcijos pabaigos, Seimas priėmė naują referendumo įstatymą, labai apsunkinantį bet kokių referendumų rengimą Lietuvoje. Kaip ir visi kiti, šis įstatymas įsigalioja jį pasirašius prezidentui ir kai jo tekstas paskelbiamas „Valstybės žiniose". Nei pirmąją parašų įteikimo dieną, nei sekančią, įteikimo procedūrą pakartojus, naujasis įstatymas dar nebuvo įsigaliojęs, tad LDDP ir ėmėsi tokių karštligiškų veiksmų, norėdama žūt būt visą referendumo procedūrą įvesti į naujojo įstatymo vėžes. Seimas vis dėlto priėmė dokumentus, tačiau dabar jo dauguma ieško vis naujų, sunkesnių kliūčių referendumo surengimui.

Dėl naujojo referendumo įstatymo Tėvynės sąjungos - konservatorių frakcija Seime paruošė prašymą Konstituciniam teismui, prašydama ištirti, ar šis įstatymas atitinka Lietuvos Respublikos konstituciją. Konservatorių manymu, šis įstatymas prieštarauja net keliems konstitucijos straipsniams. Esminiu tiek konstitucijos, tiek piliečių teisių pažeidimu opozicija laiko pirmąjį straipsnį. Juo Seimo dauguma bando iš piliečių atimti teisę priiminėti įstatymus, teigdama, jog referendumais gali būti priiminėjamos tik įstatymų nuostatos. Tame pačiame straipsnyje kalbama, jog ekonominiai referendumai gali būti rengiami tik su ekspertų komisijos išvada.

Vadinasi, kažkokia visiškai neapibrėžta ekspertų komisija iškeliama aukščiau tautos valios. Apskųsti ir keli kiti šio įstatymo straipsniai.

Visi paskutinieji įvykiai parodė, jog ekonominiam konservatorių referendumui bus labai stipriai priešinamasi, nevengiant pačių netikėčiausių veiksmų.

Lietuvos prezidento pareiškimas

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) – Lietuvos spaudoje buvo išplatintas prezidento Algirdo Brazausko pareiškimas, kuriame rašoma: „Lietuva sveikina Rusijos Federacijos prisijungimą prie „Partnerystės vardan taikos programos". Tai svarbus žingsnis įtvirtinant bendradarbiavimu ir partneryste paremtą saugumą Europoje, naujus demokratinius santykius tarp visų žemyno šalių. Tikimės, kad tai padės Vidurio Europos, tarp jų ir Baltijos valstybėms įsijungti į Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją.

Mes pritariame NATO siekiui imtis naujo vaidmens kuriant Europos saugumą bei stabilumą ir suprantame, kad NATO plėtimasis, jeigu jis įvyktų, nereikštų nei Rusijos atskyrimo, nei naujų padalinimo linijų Europoje nubrėžimo".

Kaltinimai neatitinka tikrovės

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) – Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos (KAM) atstovas spaudai išplatino pareiškimą, kuriame išsako nepasitenkinimą dėl netikslumų ir užgauliojimų ministerijos atžvilgiu, kurie buvo pateikti Seimo posėdyje svarstant nepasitikėjimo vyriausybe klausimą. Valstybinio saugumo komiteto pirmininkas Vytautas Petkevičius pasakė, kad „SKAT struktūrose — kas penktas yra nusikaltėlis, du, tris kartus sėdėjęs kalėjime".

KAM pareiškime sakoma, kad šis teiginys neatitinka tikrovės. Pagal SKAT įstatymą ten negali tarnauti asmenys, teisti už sunkius nusikaltimus. Iš visų 10,000 savanorių tik 191 buvo teistas ir tai — ne už sunkius nusikaltimus.

Pareiškime paneigiami V. Petkevičiaus žodžiai, kad „ponas Linkevičius daugiau kaip 60% savo laiko praleidžia užsienyje". Per aštuonis darbo mėnesius Linas Linkevičius iš Lietuvos buvo išvykęs vienuolika kartų ir tik kelioms dienoms, o KAM po šių kelionių susilaukė materialinės paramos. Atmestas ir kaltinimas, kad lėšos, skirtos KAM, iššvaistomos baliams. 3,5 milijono litų buvo panaudoti ne baliams, o „sistemos egzistavimui užtikrinti", sakoma pareiškime.

Susirūpinimą keliantis Rusijos žingsnis

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) – Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos išplatintame pranešime rašoma, kad birželio 21 d. Rusijos prezidentas Boris Jelcin pasirašė įsaką „Dėl Rusijos Federacijos ir Estijos Respublikos sienos apribojimo", kuriuo remdamasi Rusija ketina vienašališkai apriboti sieną tarp šių dviejų valstybių.

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerija reiškia susirūpinimą dėl tokios Rusijos pozicijos, kuri prieštarauja Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos nuostatoms siekti susitarimų vien tik derybų keliu, atsisakant bet kokio pobūdžio spaudimo, ir ragina Rusiją susilaikyti nuo vienašališkų veiksmų, keliančių grėsmę stabilumui regione.

Iškeltos baudžiamosios bylos

Vilnius, birželio 22 d. (Elta) – Lietuvos Generalinė prokuratūra dėl įvairių indėlius priiminėjusių bendrovių bankroto iškėlė apie 40 baudžiamųjų bylų. Beveik 30,000 indėlininkų jos negrąžino apie 200 milijonų litų (50 milijonų dol.). Tuo tarpu areštas uždėtas tik 8 milijonų litų vertės turtui.

Dėl to pasitarimą buvo sukviętęs Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas. Nutarta, jog teisėsaugos pareigūnai per savaitę pateiks Seimui įstatymų pataisas, kad būtų sudarytos sąlygos geriau tirti finansinių bendrovių bankroto bylas ir bent dalį pinigų grąžinti savininkams.

LDDP pritaria privatizavimo įstatymo pataisoms

Vilnius, birželio 22 d. (Elta) – Tėvynės sąjungos pateiktame referendumui įstatyme neteisėto privatizavimo klausimas yra nekorektiškas, pareiškė spaudos konferencijoje LDDP frakcijos narys Albinas Lozoraitis. Jis galėtų būti atskiro referendumo objektas, prieš tai paprašius problemą įvertinti tarptautinių ekspertų bei aptarus šalies specialistams.

LDDP atstovų nuomone, diskusiją šiuo klausimu turėtų surengti šalies ekonomistai, į ją galėtų įsijungti ir verslininkai bei visuomenė.

Iš esmės neteisėto privatizavimo nėra, sakė Albinas Lozoraitis. Jis vyko ir vyksta pagal buvusios Aukščiausiosios tarybos priimtus arba Seimo pataisytus įstatymus. Tačiau bėda ta, kad jie netobuli. Vadinasi, juos būtina ir toliau taisyti. Tuo tarpu opozicija nepateikė bent kiek reikšmingesnių pasiūlymų. Nėra jų ir referendumui siūlomame įstatymo projekte.

Ketinama ratifikuoti Lietuvos - Lenkijos sutartį

Vilnius, birželio 22 d. (Elta) – Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas sakė, kad Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybinė sutartis galėtų būti ratifikuota liepos mėnesį. Teigiamas išvadas dėl jos jau pateikė dauguma Seimo komitetų.

Kovo 10 dieną prasidėjusi Seimo pavasario sesija pagal konstituciją turi baigtis birželio 30-ją. Tačiau Seimo pirmininkas pasiūlė pratęsti ją dar trims savaitėms. Kartu su argumentais, jog reikia priimti apie 20 pradėtų svarstyti įstatymų, jis nurodė ir tai, kad derėtų ratifikuoti ir šiemet balandžio pabaigoje Lietuvos ir Lenkijos prezidentų pasirašytą šalių tarpvalstybinę sutartį.

Galimas Rusijos kariuomenės išvedimas iš Estijos

Vilnius, birželio 19 d. — Rusijos kariuomenė tikrai gali būti išvesta iš Estijos iki 1994 m. rugpjūčio 31 d. Taip susitikime su Estijos prezidentu Lennart Meer, ministru pirmininku Mart Laar ir Užsienio reikalų ministru Jueri Luik pareiškė Rusijos užsienio reikalų ministro pav. Vitalij Čurkin.

Pasak jo, įtampos dviejų šalių santykiuose nebūtų, jeigu Estija pasirašytų sutartį dėl Rusijos karo pensininkų socialinių garantijų. Tokia sutartis atitiktų aukščiausius žmogaus teisių standartus. Kol kas anksti kalbėti apie konkrečius derybų su Estijos vadovais rezultatus, sakė Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas, patyręs diplomatas, dažnai siunčiamas tada, kai reikia ką nors „paspausti".

1944 m. tuometinis JAV prezidentas Franklin D. Roosevelt pasirašė Amerikos karo veteranų teisių įstatymą („GI Bill of Rights"), kuris suteikė tūkstančiams karo veteranų socialines garantijas bei materialinę paramą. Nuotraukoje matome trečiadienį Washingtone įvykusioje „GI Bill of Rights" pagerbimo ceremonijoje dalyvavusius prezidentą Bill Clinton, Veteranų reikalų sekretorių Jesse Brown (dešinėje) ir Kongreso atstovą G.V. „Sonny" Montgomery (D-Miss).

NATO santykiai su stipriausia Europos valstybe

Vilnius, birželio 10 d. — Turkijos sostinėje Istambule įvyko NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikimas. Šiaurės Atlanto sąjungos atstovai tarėsi dėl glaudesnių ryšių su Rusija užmezgimo galimybių. Tačiau tuo pačiu buvo pareikšta, kad Maskvai nebus suteikta galimybė daryti įtaką sąjungos saugumo politikai.

Norėdami nuraminti Rytų ir Vidurio Europą, kad Rusijai nebus suteiktos kokios nors išskirtinės teisės, NATO šalių atstovai pareiškė, jog atmetė idėją bendradarbiauti su Rusija, iš naujo padalijant Europą, kai tai jau įvyko 1954 m. vasario mėn. Jaltos konferencijoje.

„Po šaltojo karo pabaigos NATO dabar turi stiprinti savo ryšius su Rusija", — pradėdamas susitikimą, pasakė NATO generalinio sekretoriaus pavaduotojas Sergio Balanzino.

Pasak jo, Rusija yra ir bus stipriausia valstybė Europoje. Todėl NATO norėtų užmegzti glaudesnius ryšius su ja. Tačiau generalinio sekretoriaus pavaduotojas taip pat pridūrė, kad Rusija negaus veto teisės priimant NATO sprendimus.

„Taip pat NATO neketina bendradarbiauti su Rusija vadinamuoju Jaltos-2 būdu", pareiškė jis.

NATO santykiai su Rusija yra pagrindinė šio susitikimo tema. S. Balanzino dar kartą paragino Rusiją prisijungti prie „Partnerystė vardan taikos" programos, kuri ir buvo sukurta atsižvelgiant į Rusijos reikalavimus.

Pastaruoju metu Rusija nuolat priekaištavo NATO, kad ši organizacija visai nepaiso Maskvos nuomonės svarbiausiais saugumo klausimais ir keletą kartų atidėjo jau paskelbtą prisijungimą prie „Partnerystė vardan taikos" programos.

Gegužės pabaigoje Briuselyje viešėjęs Rusijos gynybos ministras įteikė NATO kolegoms dokumentą, kuriame plačiai išdėstyta Rusijos pozicija dėl prisijungimo prie „Partnerystės vardan taikos" programos ir kitokio bendradarbiavimo su Šiaurės Atlanto sąjunga.

Kremlius pažadėjo prisijungti prie „Partnerystė vardan taikos" programos, tačiau pareiškė, kad norėtų pradėti platesnį bendradarbiavimą negu ši programa, kuris geriau atspindėtų Rusijos, kaip didžiosios pasaulio valstybės statusą.

NATO buvo pranešta, kad sąjunga ketina atmesti daugelį Rusijos reikalavimų dėl specialių santykių.

Prezidento nuomonė apie Lietuvos ir Rusijos derybas

Vilnius, birželio 14 d. — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas mano, kad didelių problemų Lietuvos ir Rusijos santykiuose nėra. „Lietuvos ryto" domenimis, kalbėdamas Lietuvos radijui, prezidentas komentavo Vilniuje įvykusį Lietuvos ir Rusijos derybininkų susitikimą. A. Brazauskas sakė, kada susitikimas įvyko po per daug ilgos pertraukos. Nepaisant to, jis palankiai įvertino derybininkų susitikimą ir pasiektus rezultatus. Prezidentas teigė, kad konkrečiai pradėta spręsti žalos, padarytos Lietuvai po 1940 metų, atlyginimo problema. Pasak jo, Ekonomikos ministerija įpareigota sudaryti darbo grupę, kuri turės suskaičiuoti padarytą žalą bei numatyti juridinį pagrindą jai atlyginti.

A. Brazausko žodžiais, „vilčių teikia ir pažanga" derybose dėl buvusiojo Rusijos „Vnešekonombank" skolų Lietuvai. Kalbama apie daugiau kaip 7 mil. dolerių žmonių santaupų ir beveik 150 mil. dol. Lietuvos įmonių indėlių grąžinimą.

Kalbėdamas apie neišspręstus klausimus, prezidentas paminėjo Rusijos tranzito per Lietuvos teritoriją problemą. Jis dar kartą pakartojo Lietuvos poziciją Kaliningrado srities atžvilgiu, kad jos karinis potencialias turi būti mažinamas iki visiško srities demilitarizavimo.

Naujas Klaipėdos miesto meras

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) – Klaipėdos miesto tarybos sesijoje naujuoju uostamiesčio meru išrinktas Jurgis Aura, iki šiol dirbęs akcinės bendrovės „Klaipėdos baldai" generaliniu direktoriumi.

Jurgis Aušra — inžinierius. Baigė Kauno Politechnikos institutą, buvo Klaipėdos „Dangės" įmonės direktorius. Mero pareigoms savo tarybos narį rekomendavo Klaipėdos pramoninkų asociacija.

Lietuvos konservatoriai bus priimti į Europos demokratų sąjunga

Vilnius, birželio 14 d. — Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) savo pirmininko Vytauto Landsbergio vardu gavo Europos demokratų sąjungos (EDS) atsakingojo sekretoriaus prof. dr. Andreas Khol laišką, kuriame informuojama apie vadovaujamojo komiteto sprendimą dėl Lietuvos Tėvynės sąjungos priėmimo į EDS. Kaip praneša „Lietuvos rytas", laiške sakoma: „Nors pagal EDS statutą naujas partijas į sąjungą gali priimti tik EDS partijų vadovų konferencija (kita konferencija įvyks 1995 metais), vadovaujamasis komitetas nusprendė, kol pateiks EDS partijų vadovų konferencijai savo rekomendacijas, suteikti Jūsų partijai nuolatinio stebėtojo statusą".

Lietuvos konservatoriai bus kviečiami į visus EDS komitetų posėdžius, o V. Landsbergis bus pakviestas ateinantį vadovaujamojo komiteto posėdį, kad galėtų susipažinti ir su juo pačiu, ir su partija.

Žengtas dar vienas Lietuvos žingsnis NATO link

Vilnius, birželio 14 d. — NATO būstinėje, Briuselyje, nepaprastasis ir įgaliotas Lietuvos ambasadorius misijoje prie Europos sąjungos ir NATO Adolfas Venckus pasirašė saugumo ir administracinį susitarimą.

Kaip praneša „Lietuvos rytas", dokumento ceremonijoje dalyvavęs Lietuvos atstovas ryšiams su NATO Vygaudas Ušackas pasakė, jog minėtą žingsnį galima vadinti antru po „Partnerystė vardan taikos" prezentacinio dokumento parengimo. Susitarimas įpareigoja Lietuvą laikytis bendrai priimtų NATO bei šiaurės Atlanto bendradarbiavimo tarybos taisyklių.

Briuselyje, NATO būstinėje, Lietuvai buvo perduotas kambarys, kuriame turėtų įsikurti Lietuvos atstovas ryšiams su NATO.

Į klausimą, kiek tai kainuos Lietuvai, buvo atsakyta, jog dėl sumos iki šiol vyksta derybos.

Į NATO ginkluotųjų pajėgų Europoje būstinę Šape artimiausiu metu turi išvykti Lietuvos atstovas leitenantas Vladas Šiaučiulis.

Svarbi JAV prezidento kelionė į Europą

Washingtonas, birželio 22 d. — JAV prezidentas Bill Clinton liepos 6 d. išvyks į Europą. Baltųjų rūmų duomenimis, per kelionei numatytą 6 dienų laikotarpį prezidentas aplankys Latviją (Ryga), Lenkiją (Varšuva), Italiją (Naples) ir Vokietiją (Bona).

B. Clinton gavo oficialų Latvijos prezidento Guntis Ulmanis kvietimą atvykti į Latviją susitikimui su trijų Pabaltijo respublikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — prezidentais. Tai bus pirmasis istorijoje JAV prezidento vizitas į pabaltiją.

Susitikimo darbotvarkėje numatoma svarstyti ekonominės pagalbos klausimus taip pat galimybes prekybai ir investicijoms Baltijos šalyse. Bus svarstomas saugumo klausimas, ypatingą dėmesį atkreipiant į besitęsiantį Rusijos kariškių jėgos demonstravimą regione bei Baltijos valstybių dalyvavimą „Partnerystės vardan taikos" programoje.

Iš Latvijos Bill Clinton vyks į Varšuvą, kur susitiks su Lenkijos prezidentu L. Walęsa, po to — į Naples (Italija), kur planuojamas septynių didžiausių pasaulyje industrinių valstybių aukščiausio lygio susitikimas.

Kas bus naujasis Rusijos vyriausybės vadovas?

Vilnius, birželio 19 d. — Rusijos vyriausybė baigė svarstyti ministro pirmininko Viktor Černomyrdin atleidimo iš pareigų klausimą. Jis bus atleistas dėl sveikatos būklės. Jo pareigas užims Jurij Skokov. Pats V. Černomyrdin sutinka su tokia jo atleidimo formuluote.

Neoficialiais duomenimis, prezidentas Boris Jelcin buvo susitikęs su Jurij Skokov, tačiau atleisti Černomyrdin dar nesiryžta.

Jurij Skokov nuo 1992 m. dirbo komisijose, sprendusiose regioninius klausimus, buvo žinomas šalyje. Vėliau buvo Saugumo tarybos sekretorius, o paskutiniu metu dirba Prekių gamintojų ir pramonininkų federacijos visuomeniniu atstovu.

Trys naujos šalies ambasados

Vilnius, birželio 17 d. (AGEP) — Lietuvos užsienio reikalų ministerija (URM) už 1.9 mln. dolerių ruošiasi pirkti pastatus šalies ambasadoms Alma Atoje, Londone ir Taline.

Pinigai URM skirti vyriausybės birželio 15 d. nutarimu iš grąžintų Pasaulio banko paskolos lėšų. Palūkanų dydis, pasak dokumento, lygus Pasaulio bankui mokamoms palūkanoms, t.y. 7.25%. Kreditą URM įpareigota grąžinti iki 2009 metų rugsėjo 1 d. iš jai skiriamų biudžeto lėšų.

KALENDORIUS

Birželio 24 d.: Šv. Jono Krikštytojo gimimas. Jonas, Simplicijus, Budytė, Eiviltė.

Birželio 25 d.: Vilhelmas, Prosperas, Febronija, Baniutė, Mantminas.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

LIETUVOS VĖLIAVA SUPLEVĖSAVO AUKŠČIAUSIOJE ŠIAURĖS AMERIKOS VIRŠŪNĖJE!

Vladas Vitkauskas

Birželio 12 dienos 5:30 val. p.p. keliautojas-alpinistas Vladas Vitkauskas iškėlė lietuvišką trispalvę aukščiausioje McKinley keteros vietoje (6,194 m/20,320 pėdų). Ši vėliava pernai buvo užnešta į aukščiausią pasaulio kalną Everestą (8,848 m) ir aukščiausią Europos kalną Elbrusą (5,642 m).

Iš stovyklos 4,300 metrų (14,200 pėdų) aukštyje Vladas į viršūnę kopė vienas. Tai labai retas atvejis, kai kuris nors kopėjų vienas ryžtasi įveikti tokį didelį aukštį (beveik du kilometrai/6,120 pėdų) per vieną dieną. Dažniausiai alpinistai kopia į viršūnę iš stovyklų, esančių 5.200 m/17,200 pėdų arba 5,500 m/18,000 pėdų aukštyje. Vladas tokį sudėtingą kopimą pasirinko puikiai suprasdamas, kad tokiu būdu jis turi daugiau galimybių išnaudoti gero oro properšą. Tačiau netgi ir prityrę kopėjai retai naudojasi tokia taktika. Tą dieną sąlygos kopimui buvo sunkios, tačiau įmanomos prityrusiam kopėjui. Nors dangus nebuvo visiškai aptrauktas debesimis, šlaituose aukščiau 5,000 metrų siautėjo uraganiniai vėjai. Kelios grupės amerikiečių, vokiečių bei lenkų kopėjų, pasiekusios 5,500-5,700 metrų aukštį pasuko atgal, pabūgusios tokios nežabotos vėjo stichijos. Sudėtingiausia Vlado kopimo dalis buvo pačioje kalno keteroje, vedančioje į viršūnę, kadangi kalną užtraukė sniego debesys ir prasidėjo pūga. Ne mažiau sunkus buvo ir nusileidimas. Dėl riboto matomumo beveik nebuvo įmanoma atskirti takelio nuo sniego karnizų bei šlaitų. Pirmoje kopimo dalyje plieskusi saulė, net ir pro specialius akinius, sukėlė lietuviui alpinistui akių uždegimą. Juo labiau, kad dažnai tekdavo akinius ir nusiimti, kad susiorientuoti aplinkybėse ar fotografuoti. Kelionės žemyn metu Vladas žiūrėjo tik viena ir ta pačia labai ašarojančia akimi. Man belaukiančiam Vlado stovykloje, įsikūrusioje 5,200 metrų/17,200 pėdų aukštyje, sunku buvo atpažinti šį pajėgiausią Lietuvos alpinistą, kai jis nusileido nuo viršūnės. Tačiau džiaugsmo ir palaiminga šypsena nenuslinko nuo Vlado lūpų.

Šiemet McKinley šlaituose buvo ir daug nesėkmingų bandymų. Prieš mums atvykstant, du korėjiečiai, jau po sėkmingo įkopimo į viršūnę, pritrūko jėgų nusileisti iki stovyklos ir sušalo. Kanadietė, kopdama su savo vyru, užsimušė nukritusi nuo stataus ledo šlaito. Birželio 15 dieną, jau leisdamiesi nuo kalno, sutikome vieną ukrainietį. Persimetėme keliomis frazėmis ir palinkėjom sėkmės. Po dviejų dienų bazinėje stovykloje sužinojome, kad jį rado užpustytą palapinėje ir stipriai apšalusį stovykloje aukščiau 5,000 metrų.

Mums pavyko įkopti ir laimingai sugrįžti, nors turėjome žymiai prastesnę aprangą ir kopimo reikmenis, negu kitų šalių alpinistai (šių eilučių autorius taip pat turėjo laimės įkopti į viršūnę, kartu su JAV kalnų kareiviais dviem dienomis vėliau). Kylant į kalną, daugelis abejojo, kad tie lietuviai galės užlipti į atšiaurųjį McKinley. O grįžtant atgal, gandas apie sėkmingą lietuvių įkopimą jau sklido pirma mūsų. Mes, nors ir neturėdami visų tokiam žygiui reikalingų brangių priemonių, savo dvasia ir ryžtu įveikėme tikslą, tuo pačiu užsitarnaudami didžiulę pagarbą netgi kalno šlaituose įsikūrusių gelbėtojų akyse. Besileidžiant žemyn ne vienas iš kopusiųjų prašė mus su jais nusifotografuoti. O Vladas Vitkauskas, kuris sugebėjo nesuvokiamai dideliu greičiu kilti į pačius stačiausius šlaitus, tapo vos ne legenda. Mes abu lietuviai žinojom savo jėgas ir tikėjom savo sėkme. Prie to kalno mes buvom tarsi Lietuvos dalis. Nors nedaugelis kopusiųjų ir išmoko mūsų įmantrius lietuviškus vardus, bet beveik visi žinojo, kad mes lietuviai. Kiekvienoje stovykloje šalia palapinės nuolat plevėsavo geltonai-žaliai-raudona trispalvė, tarytum simboliškai aprėždama Lietuvos dalelę toje sniegų karalystėje. Buvome tikri, kad šį žygį stebi ir sėkmės mums linki daugelis tautiečių Lietuvoje ir visame pasaulyje. Žinojome, kad nemažai žmonių meldėsi už šio žygio sėkmę ir mus pačius. Visiems jiems esame labai dėkingi.

Vlado Vitkausko žygis „Lietuvos vėliava — aukščiausiose pasaulio žemynų viršūnėse" tęsiasi. Dabar jau trijų kontinentų viršūnėse pabuvusi lietuviška trispalvė dar turėtų būti iškelta ir likusių žemynų aukščiausiuose kalnuos: Aconcagua (6,960 m, Pietų Amerika), Kilimanjaro (5,895 m, Afrika), Vinson (5,139, Antarktida), Kosčiuško (2,228 m, Australija). Didžiausi sunkumai ir atšiauriausios sąlygos Lietuvos alpinisto lauks Antarktidoje, bet tikėkimės ir vilkimės, kad lietuviškas ryžtas ir atkaklumas įveiks ir šią kliūtį.

Mindaugas Kuzminskas

SU VALTIMI PER BALTIJĄ

Gintaras Paulionis tikisi irklinę valtimi perplaukti Baltijos jūrą. Kelionę, palankioms oro sąlygoms esant, žadėjo pradėti birželio 12 d. Įveikti 360 kilometrų jis tikisi per 40 dienų. Gintaras Paulionis, 49 metų jūreivis, kelionėje naudosis tik dviem kompasais ir jūrlapiu.

Buvęs „Kario" žurnalo, dabar „Lietuvos sporto" vyr. redaktorius Bronius Čekanauskas (kairėje) ir vienintelis lietuvių FIFA teisėjas Alfredas Kleinaitis po draugiškų futbolo rungtynių Marquette parke, kuriose abu aktyviai pasireiškė.

Nuotr. **Ed. Šulaičio**

SVEČIŲ IŠ LIETUVOS IR „LITUANICOS" SENJORŲ RUNGTYNĖS ČIKAGOJE

Nors apie šias rungtynes nerašė amerikiečių spauda, nerodė televizijos stotys, jos buvo kai kam lygiai įdomios kaip ir Pasaulio Taurės varžybos, kurios Čikagoje buvo iškilmingai atidarytos birželio 17 d.

Kadangi Lietuva dalyvavo atrankinėse Pasaulio Taurės žaidynėse, tai jos atstovai buvo pakviesti dalyvauti šių žaidynių finalinių varžybų atidaryme, FIFA kongrese ir turėjo progą burtis į gausią — 140 valstybių — FIFA narių šventę. Tokiu būdu birželio 14 d. į Čikagą iš Lietuvos atvyko 23 asmenų delegacija, kurią sudarė oficialūs žmonės, futbolo žinovai, vienas sporto žurnalistas, o likusieji — futbolo entuziastai.

Dar prieš atvykstant į Čikagą buvo susitarta su vietiniu „Lituanicos" futbolo klubu dėl draugiškų rungtynių, kuriose varžytųsi Lietuvos delegacijos nariai su „Lituanicos" klubo veteranais. Todėl birželio 19 d., sekmadienį, Marquette Parko aikštėje lakstė daug garbingų žmonių, ypač Lietuvos komandos sudėtyje. Čia buvo Lietuvos futbolo federacijos pirm. V. Dirmeikis ir garbės pirmininkas (kartu ir Seimo narys) V. Zimnickas, Lietuvos futbolo rinktinės vyr. treneris A. Liubinskas su padėjėju S. Stankumi. Žaidė ir grupė teisėjų: S. Slyva, K. Birieta, R. Bartašiūnas, „Lietuvos sporto" vyr. redaktorius Br. Čekanauskas ir kt. Čikagiečių eilėse rungtyniavo reguliarūs veteranų komandos atstovai su H. Jenigu, J. Žukausku priekyje, dar pastiprinti rečiau matomu buvusiu ilgamečiu „Lituanicos" pirmosios komandos žaidėju, vėliau, iki išėjimo į pensiją, FIFA teisėju — Alfredu Kleinaičiu bei trimis kiek vyresniais amžiumi pirmosios vienuolikės žaidėjais.

Pirmame kėlinyje laimė buvo svečių iš tėvynės pusėje ir jie V. Bendiko ir K. Liukaičio šūviais vyravo 2-0. Tačiau po pertraukos vaizdas pasikeitė ir atrodė, kad svečiai iš Lietuvos jau iššaudė savo paraką. Tad susigriebė ir „Lituanicos" vyrai. Pirmasis gražų įvartį iš toli įkirto R. Siniakovas, o po to galva iš arti A. Kleinaitis išlygino 2-2. Tokiu draugišku rezultatu šios istorinės rungtynės ir baigėsi. Beje, svečių vartus pasikeisdami pasišventusiai sergėjo Seimo narys (anksčiau buvęs geru futbolininku Seimo narys V. Zimnickas ir Č. Urbonavičius).

Kaip jau įprasta, po rungtynių komandų žaidėjai pasikeitė gerokai prakaitu permirkusius uniforminius marškinėlius ir susėdo bendrai nuotraukai į tribūnas, kuriose anksčiau sėdėdavo „Lituanicos" sirgaliai, kuomet jų komanda Marquette Parko aikštėje žaisdavo pirmenybių susitikimus.

Po šių neeilinių rungtynių žaidėjai, vadovai ir būrelis žiūrovų susirinko draugiškam pabendravimui į „Lituanicos" klubo patalpas, kurios dar vis tebėra jau lietuviais negausiame Marquette Parke ir čia saugojama arti 130 per 44 „Lituanicos" gyvavimo metus laimėtų trofėjų.

Beje, reikia pažymėti, kad svečių iš Lietuvos viešnagė jau eina į pabaigą. Jie į namus žada pajudėti birželio 28 d. Dabartiniu metu svečiai yra apsistoję Čikagos vakariniame priemiestyje Clarendon Hills esančiame „Mayflower" motelyje, 407 Ogden Ave.

E.Š.

1994 m. ŠALFAS s-gos lauko teniso pirmenybių čempionas Jonas Čikotas ir trečią vietą pelnęs Donaldas Selenis.

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS DETROITE

1994 metų Šiaurės Amerikos Lietuvių lauko teniso pirmenybių varžybos buvo dalis ŠALFAS s-gos 44-jų metinių pirmenybių žaidynių š.m. gegužės 28-29 d. vykusių Detroite.

Lauko tenisas buvo žaidžiamas gražiose Schoolcraft College aikštėse Livonia, Michigan. Varžybose dalyvavo sportininkai iš JAV ir Kanados. Oras buvo palankus ir varžybos praėjo pakilia nuotaika.

Šių metų pirmenybių čempionu tapo Jonas Čikotas (Virginia), nugalėdamas Taurą Barauską (Detroitas). Trečia vieta teko Donaldui Seleniui (Ann Arbor).

Vyrų B klasėje pirmą vietą laimėjo neseniai iš Lietuvos atvykęs ir Čikagoje gyvenantis Rimas Čiurlionis, nugalėjęs Darių Gilvydį (Detroitas).

Moterų taurė teko Bernadetai Brikaitei iš Hamilton, Kanados, nugalėjusiai Laurą Ragaitę Velavičienę iš Čikagos.

Senjorų grupėje Albertas Žukauskas (Minnesota) nugalėjo dr. Leonidą Ragą (Čikaga). Trečioje vietoje liko detroitietis Jurgis Šembergas.

Moterų dvejetą laimėjo kanadietės Rima Lukavičiūtė ir Bernadete Brikaitė, nugalėjusios sesutes Daną ir Kristiną Barauskaites (Detroitas).

Mišraus dvejeto nugalėtojais tapo Tauras Barauskas ir Laura Ragaitė Velavičienė, nurungę B. Brikaitę ir Donaldą Selenį.

Vyrų dvejetų pusfinalyje R. Čiurlionis ir dr. L. Ragas nugalėjo J.Šembergą ir A. Žukauską. J. Čikotas ir T. Barauskas laimėjo prieš D. Selenį ir A. Kezį (New Yorkas). Laimėjo J. Čikotas ir D. Selenis, kuris žaidė T. Barausko vietoje (Taurui turėjus pasitraukti).

CAYMEN sporto kompanijos atstovo ir teniso varžybų dalyvio Donaldo Selenio laimėjimams paaukotą vertingą CAYMEN teniso sporto lagaminą laimėjo Jurgis Šembergas.

Birutė Barauskienė

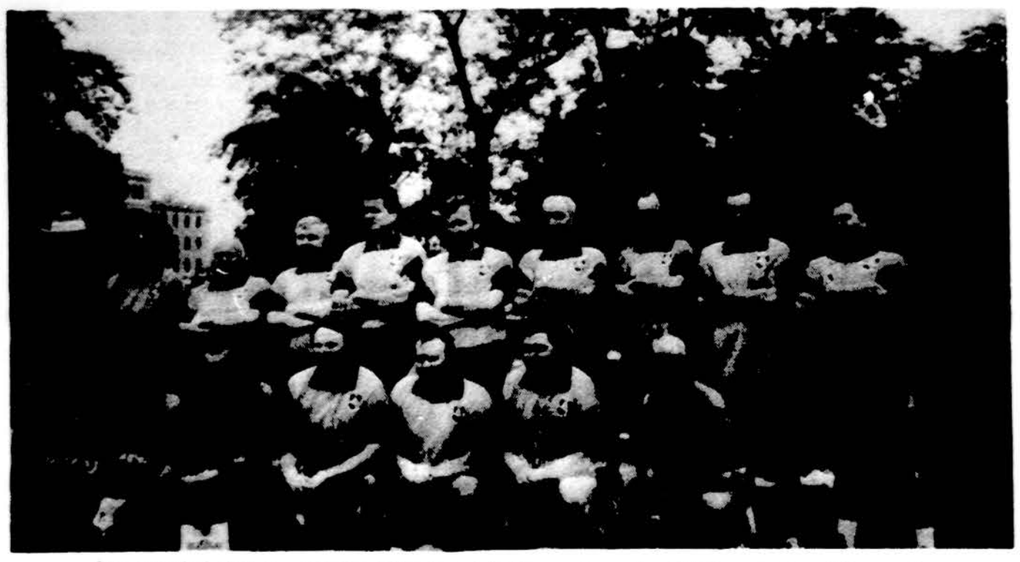

Lietuvos futbolo komanda, kuri birželio 20 d. Marquette parko aikštėje varžėsi su Čikagos „Lituanicos" futbolo veteranais.

Nuotr. **Ed. Šulaičio**

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $90.00. Foreign countries $100.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$90.00	$50.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$100.00	$55.00	$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$50.00	$35.00	$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$55.00	$35.00	$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	
Paprastu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00	$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Golfas

Birželio 26 d. — 10 val. ryto — 2 asmenų „Best ball" turnyras, Lincoln Oaks, 390 E. Richton Rd.

Liepos 24 d. — 10 val. ryto — Pro-Am turnyras, Deer Creek, 26200 So. Western, Crete, IL. Tel. 708-672-9401.

Rugpjūčio 13 ir 14 d. — 11 val. ryto — Kvalifikacinis turnyras Silver Lake South (šeštadienį) ir Silver Lake North (sekmadienį).

Rugsėjo 3 ir 4 d. — ŠALFASS metinės varžybos, Toronto, Kanadoje.

Rugsėjo 11 d. — 9 val. ryto — Inžinierių turnyras Palos Country Club.

Rugsėjo 18 d. — 12 val. — „Geltonojo kamuoliuko" turnyras Bartlett Hills, 800 W. Oneida, Bartlett, IL.

Spalio 16 d. — 10:30 val. ryto — Klubo čempionatas, Fox Bend, Route 34, Oswego, IL.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p., penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba **(312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel.**708-834-1120**

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdyba, susitikusi Lemonte. Pirmoje eil. iš kairės: Vytautas Kamantas, dr. Petras Kisielius, dr. Vitalija Vasaitienė, pirm. Bronius Nainys, Milda Lenkauskienė ir PLB atstovas Vilniuje Juozas Gaila; antroje eil.: Kostas Dočkus, Vacys Garbonkus, PLJS pirm. Paulius Mickus, Rimas Česonis ir dr. Antanas Razma. Nuotr. Baniutės Kronienės

TEATSIGAUNA ATMINTIS

ADOLFAS DAMUŠIS

Mūsų tautos sukilimo datą, 1941 m. birželio mėn. 23 d. prieš sovietų okupaciją prisimenant, verta pasvarstyti. Ne retai, tas įvykęs faktas mūsų tautos gyvenimo istorijoje keliamas, diskutuojamas ir kartais atsiduria kontraversinių nuomonių sąmyšyje.

Vieni jį vaizduoja šviesiai ir prasmingai, kiti gi bando tą įvykį išstumti iš prisimintinų datų, stengiasi visai ištrinti iš tautos istorijos lapų.

Ir, pasauliniu mastu imant, dažnai panašūs įvykiai kitose tautose, vykę prieš sovietus, neįvertinami nei spaudoje, nei istoriniuose veikaluose, bet sumenkinami iki bevertiškumo. Tam dažnai pasitarnauja tautos priešai, istoriją falsifikuojantys „istorikai", ar pataikaujantys tuolaikiniai valdžiai spaudos žmonės.

Bet kaip suprasti mūsų pačių tautoje atsirandančias pastangas, net „įsisenėjimo" tvarka (kažkieno pradėta?) Sukilimą nuvertinti, net falsifikuojant, ar stengiantis nustumti jį į visišką užmarštį? Sukilimo — ignoravimas visada jaučiamas, net ir pačią švenčiausiosios mūsų tautos istorijos dienos — Vasario 16 d. minėjime, o paskutiniu laiku ir Kovo 11 d. minėjime.

Todėl kyla klausimas, kokie tie užkulisiniai motyvai, kurie verčia mūsų visuomeninius-politinius junginius bei asmenis nerasti vietos šiam mūsų tautos įvykiui net lietuviškosios išeivijos gyvenamojo laiko istorijoje?

Sukilimas nėra kelių asmenų kūrinys. Jei jis toks būtų buvęs, tai turėtume tik paprastą pučą. Toks, žinoma, buvo bandytas pradžioje. Sukilimo, laikinosios vyriausybės, šešių savaičių laikotarpyje pavardės yra žinomos ir paliks istorijoje, bet dėl kilnesnių tautos siekių, ryžtingų sukilėlių buvo užslopintas.

Jei anuo metu sukilėliai nebūtų buvę pakankamai ryžtingi būtų prarastas pagrindinis sukilimo tikslas — Lietuvos Nepriklausomybės siekimas, o jis iš pagrindų tik ir rėmėsi tautos daugumos pritarimu. Naujojo okupanto, „išvaduotojo", kolaborantams, vykdyti ir tarnauti okupanto tikslams, čia vietos nebuvo tauta nuo jų buvo saugojama.

Lietuva, atsidūrusi dviejų milžiniško karo pajėgumo grumtynių tarpe, nuostabiu tautos susipratimu, išvengė kolaboravimo su bet kuria kariaujančia puse. Savo tautos ir valstybės Nepriklausomybės siekimais ji nebuvo priimtina nei Sovietų sąjungai, nei nacių Vokietijai ir jų „istorikai", ypač sovietijos, nebus niekad šiam įvykiui palankūs. Jie rašys „istoriją" pagal tiesą maskuojančius norus.

Jau pasirodė pragiedrulių pasaulinėje spaudoje, minint tuos klausimus „National Review" žurnale, 1994 m. gegužės 2 d. išspausdintas straipsnis, kuriame, nors ir netiesiogiai, į jo kontekstą gali įtilpti ir sukilimo svarstymų klausimas.

Straipsnio autorius Paul Hollander, sociologijos profesorius University of Massachusetts, ryškiai ir drąsiai kelia klausimą, kodėl šio II pasaulinio karo laikotarpyje įvykusios masinės žudynės, sovietų genocidas ir nacių holokoustas negauna lygaus įvertinimo. Nacių holokousto žiaurumai vis pakartotinai minimi, o tuo tarpu sovietų vykdytas genocidas švelninamas ir dengiamas, kai sovietų genocidas sunaikino nepalyginamai daugiau žmonių, kaip šešis milijonus.

Viešoji spauda, teigia jis, teikia mažai moralinės energijos sovietų genocido faktų iškėlimui ir pasmerkimui. Ypač Amerikos spaudoje to mažai palyginus su holokoustu. Todėl autorius savo straipsniui davė ir labai tikslų pavadinimą: „Soviet Terror, American Amnesia" (Sovietų teroras, Amerikos atminties praradimas).

Paul Hollander kalba apie „revizionistus", kaip prof. J. Arch Getty ir William Chase, kraštutinius komunistinės krypties autorius, kurie ir šiandien dar randa pateisinimų Stalino vykdytoms žudynėms, ir net 1936-37 metų vykdytą nežmonišką terorą pateisina kaip teisingą pastangą „išėjusį iš kontrolės visuomenės ir asmeninių konfliktų pasimetimo numalšinimą" ir tai ne dėl Stalino kaltės.

Tas pat Getty ir autorius Roberta Manning rašo, kad Stalinas ir Ježov (NKVD šefas) labai gerai vertino NKVD pareigūnų darbą, veiklą. Tą žiaurumą išprovokavo pati visuomenė masiškai išraižytais sąmokslais ir korupcijomis valstybėje". Pasaulinė spauda tai skelbė ir taip buvo suprasta, kad ne Stalinas, o pati visuomenė buvo kalta.

Panašus „smegenų išplovimas" buvo įvykdytas ir Kanados akademikuose: užklausti, kuris politikas šiame šimtmetyje mažiausiai vertinamas — Reaganas buvo nominuotas 29% balsų, o ir Stalinas — 8,5% balsų.

Čia paminėjau tik keletą pavyzdžių iš daugelio, labai detališkai aprašytų įvykių, devyniuose šio straipsnio puslapiuose, „National Review" žurnale. Taip buvo ir tebėra vykdoma, intensyviai ir organizuotai, pasaulinio masto sovietinė ir dar sovietinės mokyklos mokinių dezinformacija ir istorijos falsifikavimas.

Šiuo straipsniu, atrodo, stengiamasi gydyti vakarietišką liberalinę bei intelektualią visuomenę nuo amnezijos.

Ir mūsų pačių tautoje jauniausieji istorikai turėtų saugotis, kad nebūtų sovietinės dezinformacijos suvedžiojami. Universitetinis istorijos diplomas, dar nepadaro istoriku. Tai yra tik įžanga į istorines studijas. Pagrindinis siekimas istorikui, kaip ir kiekvienam asmeniui, besidominančiam istoriniais įvykiais, turėtų būti — objektyvumas.

Tokiame kontekste ir 1941 m. sukilimas bei jo siekiai turi būti vertinami — kaip ryžtingas lietuviškosios rezistencijos pasipriešinimas sovietų bei nacių imperializmui. Teatsigaivina ir mūsų tautoje prarasta atmintis apie sukilimą.

LIETUVOS PREZIDENTŲ ISTORINIU KLAUSIMU

DR. IGNAS URBONAS

Spaudoje skelbiama, kad buv. prezidentų — K. Griniaus ir A. Smetonos palaikus planuojama perkelti į Lietuvą ir ten palaidoti jų tėviškėse. Planas yra geras. Tik, mano supratimu, šį klausimą reikėtų spręsti plačiau — istoriniu ir valstybiniu požiūriu, nes jie yra brangi Lietuvos istorijos dalis. Mūsų kartos amžiuje įvyko trys labai dideli Lietuvos istoriniai įvykiai: Lietuvos 22 metų nepriklausomybės laikotarpis žiauriausias genocidas ir herojiškas Lietuvos laisvės atstatymas. Mes turime šiuos įvykius įamžinti Lietuvos istorijoje būsimoms kartoms.

Lietuvos spauda paskelbė, kad buv. Prezidentūros rūmai Kaune perduodami muziejui. Tai, man atrodo, yra geriausia istorinė ir tinkamiausia vieta tiems trims laikinosios sostinės prezidentams palaidoti. Todėl, K. Griniaus ir A. Smetonos iš Amerikos ir A. Stulginskio iš Petrašiūnų kapinių, palaikai turėtų būti palaidoti buv. Prezidentūros rūmų sodelyje, pastatant jiems vieną arba tris paminklus. Rūmų dalį paskirti prezidentų muziejui, o kitą dalį — gal tos 22 metų Nepriklausomybės muziejui, ar kitokiam, kokį jie planuoja ten įkurti. Tai būtų Laikinosios sostinės tautinė šventovė. Šis projektas nėra utopinis ir nereikalauja didelių lėšų, nes pastatai ir vieta vis tiek yra paskirti muziejui. Prie pastatų ir aplinkos sutvarkymo ir šio projekto įgyvendinimo galėtų ir turėtų prisidėti ir užsienio lietuviai. Jie ten Kaune atstatė Karo muziejaus sodelį ir Nežinomo kareivio paminklą. Architektas Henrikas Žukauskas su būriu idealistų inžinierių stengiasi atstatyti Prisikėlimo bažnyčią. Tai ir būtų trys Laikinosios sostinės istorinės šventovės.

Prezidentų tėviškėse, suprantama, bus padaryti vienoki ar kitoki pažymėjimai, bet prezidentai yra išėję iš tėviškės ribų, tapę visos Lietuvos istorinė dalis.

Kas šį projektą galėtų atlikti? Privatus, vienas asmuo, manau, nieko negalėtų padaryti. Čia reikia organizuotos iniciatyvos. Ar negalėtų tai atlikti mūsų politinės grupuotės — liaudininkai, tautininkai ir krikščionys demokratai? Jų pirmininkai, bendrai susitarę galėtų kreiptis į Lietuvos vyriausybę. Jie galėtų sudaryti ir tam tikrą komitetą projektui įgyvendinti. Ir tai jie turėtų pradėti greit, nelaukiant iki prezidentų palaikai bus perkelti į Lietuvą. Tai būtų jų kilnus, patriotinis ir istorinis darbas Tėvynei!

Iš tikrųjų, kalbant apie prezidentų laidojimus, kyla mintis, kad jie turėtų būti laidojami Lietuvos sostinėje Vilniuje. Ten, netoli Gedimino pilies, turėtų būti — Lietuvos Panteonas, kuriame laidojami prezidentai, Basanavičius, Čiurlionis, ir kiti Lietuvos mokslo bei meno kūrėjai. Tiesa, Antakalnyje, prie karių kapų, yra lyg „panteonas", bet ten paminklai statomi pagal lietuvių tautos išdavimą — juo didesnis išdavikas, tuo didesnis paminklas. Ten dar yra ir rusų okupantų karių kapai. Latviai juos perkėlė kitur, bet kas gi perkels juos Vilniuje? Ir kas šiuo metu užsiims Panteonų statyba?

Vilniaus planai pareikalaus daug laiko, minėtų mūsų prezidentų laidotuvės čia pat. Todėl, tikiu, visų lietuvių vardu kreipiuosi į prezidentų — Griniaus, Smetonos, Stulginskio, gimines ir politines grupuotes, imtis iniciatyvos šiam garbingam ir istoriniam planui įgyvendinti.

Danutė Bindokienė

Rusija vėl įjungė propagandos variklį

Šiuo metu Rusijos akys ir propagandos mašina vėl nukrypo į buvusias sovietų imperijos pavaldines, išsilaisvinusias kone tuo pačiu metu, kaip ir Baltijos valstybės. Rusijos vyriausybės viršūnių dėmesį patraukė būsimieji prezidentiniai rinkimai Ukrainoje ir Baltarusijoje. Nors ukrainiečiai naują prezidentą rinks tik š.m. gruodžio 26 d., o baltarusiai truputį anksčiau — gruodžio 23 d., dabar sukrusta pasirūpinti, kad Rusijai priimtini kandidatai patektų į valdžią ir vienoje, ir antroje valstybėje.

Jeigu tai išsipildytų (o priežasčių tokia prognoze tikėti yra nemažai), įvykį būtų galima interpretuoti, kaip žingsnį į glaudesnį bendradarbiavimą su Rusija, galbūt net Ukrainos ir Baltarusijos įsijungimą į Nepriklausomų valstybių sandraugą (kaip žinome, ją sudaro dvylika valstybių, anksčiau buvusių sovietų valdžioje, po komunizmo subyrėjimo savanoriškai susijungusių į Sandraugą. Rusijai būtų taip pat priimtina ir tam tikra visų trijų — Ukrainos, Baltarusijos ir Rusijos — slavų tautų sąjunga.

Jelcino artimieji vyriausybės nariai jau dabar drįsta viešai prasitarti, kad ilgainiui buvusios Sovietų sąjungos teritorijoje susikurs vieninga, daugiatautė valstybė, su kurią pasaulis turės skaitytis. Į ją, be abejo, nesijungs tik Lietuva, Latvija ir Estija, bet tai maža nedidelių tautų grupuotė, dėl kurios neverta praleisti nei vienos nemigo nakties...

Tai koks prezidentas būtų Jelcinui „prie širdies" Ukrainoje ir Baltarusijoje?

Nors Boris Jelcinas viešai per daug apie tai nekalba, neoficialiai išsitaria, kad Ukrainoje jam būtų priimtiniausias buvęs ministras pirmininkas Leonidas Kučma. Išrinkus Kučmą, tuoj išsispręstų Ukrainos ir Rusijos konfliktai dėl Krymo, kur rusų kilmės gyventojai nori prisijungti prie Rusijos, o abiejų kraštų vyriausybės nuolat kivirčijasi dėl Sevastopolio uoste esančio Juodosios jūros laivyno. Prezidentu esant Kučmai, Ukrainos nacionalistai netektų tvirto užnugario ir turėtų išsisklaidyti, nes visi politiniai vėjai pakryptų tik Rusijos pusėn. Mat šiuo laiku visų Ukrainos nesutarimų su Rusija priežastis esąs prezidentas Leonidas Kravčukas, kuris krašte kursto priešrusišką isteriją.

Baltarusijoje komunizmui palankiausias kandidatas yra Kebič, bet minimi ir dar keli kiti. Tačiau kai kurie Jelcino patarėjai mano, kad (ypač Baltarusijai) užmezgus glaudesnius ryšius su Rusija, kurios ekonomika ir taip vos „kvėpsi", susidarys nemažai keblumų bei įsipareigojimų. Baltarusijoje kasdieninis gyvenimas yra daug sunkesnis negu Rusijoje, o reformų atžvilgiu baltarusiai yra priešiškai nusiteikę, kur kas mažiau pažengę demokratėjimo keliu. Jau ir dabar rusai davę Baltarusijai alyvos labai žemomis kainomis, pažadėję ir daugiau paramos. Rusija tiki, kad laikini įsipareigojimai ilgainiui apsimokės, užtikrindami tvirtesnę Rusijos geopolitinę padėtį.

Iki gruodžio mėnesio Rusija dar turi laiko paleisti propagandos variklį, nukreiptą į Ukrainą ir Baltarusiją, užsitikrinant ateities laimėjimus, kai į prezidentus abiejuose kraštuose bus išrinkti „didžiajam kaimynui" palankūs asmenys.

Tuo tarpu Rusija pasistengė išlyginti santykius su NATO. Nesklandumai buvo atsiradę dėl NATO veiksmų Bosnijoje-Herzegovinoje, neklausiant Jelcino nuomonės, neklausant patarimų. Praėjusį savaitgalį Rusijos Užsienio reikalų viceministras Vitaly Čurkin Briuselyje susitiko su NATO atstovais ir nesutarimai buvo iš dalies pašalinti. Nepaisant nuosprendžio, kad Rusijos Užsienio reikalų ministras Andrei Kozyrev sutiko pasirašyti Partnerystės už taiką dokumentą, Jelcino vyriausybė vis tiek reikalauja daugiau teisių NATO gretose.

Vadinasi, Rusija taiso „duobėtus" kelius, panaudodama visas prieinamas priemones: grasinimus, ekonominį spaudimą propagandą. Jei Vakarai vis bus apsnūdę, tais keliais Rusija ir juos „pervažiuos".

KAI VIEŠKELIAI DULKĖJO

JUOZAS ŽYGAS

7

Iš ryto, pusryčius pavalgęs, sužinojau, kad praėjusią naktį vyko areštai. Neteko sužinoti, kas buvo tie areštuotieji. Tik kitą dieną man pranešė, kad J.M. nebandyčiau skambinti, nes prie telefono gali sėdėti gestapininkai. Pradėjo aiškėti, kad jau iš vakaro gestapininkai jo sugrįžtančio laukė. Jis turėjo teisingą nujautimą, kai nenorėjo eiti į namus. Jam tik į vidų įėjus, buvo laukiančiųjų gestapininkų areštuotas. Sakė, kad bute buvo padaryta nuodugni krata, visokius popierius, kuriuos tik rado, susirinko. Man irgi reikėjo pasisaugoti, kurį laiką namuose nemiegoti, nes neseniai buvo vienas areštuotas, kuris mano telefono numerį turėjo, taip pat areštuotasis J. D. turėjo mano adresą, o dabar ir J. M. Žinojau, kad tas bičiulis su pogrindžiu ryšius turėjo, bet jokių smulkmenų neklausdavau. Jaučiau, kad tokiais laikais yra geriau mažiau žinoti. Po arešto pradėjau išgirsti kad jo žinioje buvo slaptasis radijo siųstuvas. Vadinasi, buvo stambesnė žuvis, tad ir man pradėjo padai daugiau svilti.

Turėtą pogrindžio spaudą, savo supratimu, saugiai paslėpiau. Taip pat paslėpiau per pogrindžio draugus gautą pasą — geriau jo neturėti. Jeigu su juo pagautų, tai dar pradės padus svilinti — iš kur jis gautas. O nieko neturint, būsiu tik eilinis „zuikis". Toks, kokių buvo pilna! Keletą nakčių saugesnėse vietose praleidęs, pagaliau įsidrąsinau namuose nakvoti. Atrodė, kad visus norimus gestapas jau savo rankose turėjo. Tai buvo vis pogrindžio žmonės, kurių sąrašą gestapas buvo sudaręs. Didelio išdavimo gal net nereikėjo, kadangi buvo per daug atvirai veikiama.

Žmonės vis laukė antrojo fronto, nors blaivesnės galvos žinojo, kad tai daugiausia tik bolševikams tepadės. Neįvyko tai, kuo mūsų laikysena rėmėsi ir ko buvo laukiama: tų dviejų žvėrių nukraujavimo apokoliptinėse grumtynėse. Bet rusiškoji meška, nors ir kruvina, dar buvo labai pavojinga. Aišku, kad antrajam frontui atsidarius, frontas rytuose, kuris ir taip vos laikėsi - galėjo visai sugriūti. Taip pat buvo aišku, kad amžinai taip nesitęs ir ateis galas. Mes jokio svorio ir reikšmės neturėjome, tik reikėjo žiūrėti, kad nesumindžiotų.

Sąjungininkai išlipo į Normandiją

Vokiečių radijo pranešimams beveik visai nebebuvo galima tikėti, tad daugiau dėmesio pradėjau skirti BBC ir Maskvos pranešimams. Aš klausydavaus BBC vokiškų pranešimų, kai kada rusiškų, o mano brolis šiek tiek grabaliojosi prancūziškai. Rusai varėsi pirmyn, tad, atrodė, nebeišsipildys kai kurių skleidžiamos mintys, kad vakariečiai neleis rusams į Pabaltijį įsiveržti.

Pagaliau, birželio 6 d. popietėje, BBC žinių pranešėjas gana susijaudinusiu balsu praneša, kad pirmieji daliniai sėkmingai išsikėlė į Normandiją. Atrodė, kad išsikėlimai vyksta keliose vietovėse, nes atskirai buvo minimi anglų, amerikiečių ir kanadiečių išsikėlimai. Milžiniškas desantinis laivynas vykdo operacijas ir už vokiečių linijų nuleidžiami oro desantai. Radijo pranešėjas vis minėjo „D-Day". Iš karto mes nesupratome, ką tai reiškė.

Rytų fronto žemėlapiais buvau gerai apsirūpinęs. Dabar atidarius antrąjį frontą, reikėjo žemėlapius susiorganizuoti, kad žinočiau, apie ką kalbama. Vakare atėjo vyriausias brolis, kuris retai tepasirodydavo. Jis buvo repatrijavęs ir vėliau papuolęs į vokiečių kariuomenę. Joje būdamas, pateko į ligoninę Berlyne, po gydymo gavo porą savaičių atostogų, kurių metu atvyko į Lietuvą ir daugiau nei į Vokietiją, nei į kariuomenę nebegrįžo. Tad irgi buvo „zuikis", tik jo padėtis buvo daug pavojingesnė. Ieškodamas užuovėjos, įstojo į gen. Plechavičiaus organizuojamos Vietinės rinktinės, vadinamąją „Karo mokyklą". Kuomet pradėjo ją likviduoti, laiku pasišalino, bet tuo pačiu ir „užuovėjos" neteko.

Jis jau seniai laukė invazijos, tad dabar labai džiaugėsi. Jam pasakiau, kad nėra ko džiaugtis, nes už poros savaičių, pasiėmus lagaminą, reikės bėgti į Vokietiją. Mintis apie Vokietiją jo nedžiugino. Jis galvojo apie Švediją. Antrojo fronto atidarymas labai greitai buvo jaučiamas ir Kaune, tik reikėjo įvykius stebėti. Antroje birželio pusėje Kaune ir visoje Lietuvoje pradėjo plisti įvairūs gandai, kurių nebuvo galima patikrinti. Pradėjau akyliau stebėti visa tai, kas aplinkui vyksta. Ne tik stebėti, bet ir į blonknoto lapus užsirašyti. Dabar vartau pageltusius lapus, ir iš jų iškyla daug detalių, kurias būčiau seniai užmiršęs. Nors jos nebuvo labai reikšmingos, bet vis tik yra dalis tos visos mozaikos.

Birželio 22 d., ketvirtadienio pavakaryje išėjau į Ukmergės plentą pasidairyti. Kadangi jis ėjo į Daugpilį, tai buvo ta arterija, kurioje buvo galima jausti įvykių pulsą. Ilgai dairytis nereikėjo. Buvau atėjęs Aukštaičių gatve, tai kitoje Ukmergės plento (arba Savanorių prospekto) pusėje, prie Zanavykų g-vės kampo, stovėjo sunkvežimis. Jame buvo moterys, vaikai ir ryšuliai. Aplinkui stoviniavo žmonės, tad ir aš priėjau. Matyti, kad jie pabėgėliai. Paaiškėjo, kad nuo Švenčionių ir tų apylinkių policininkų šeimos. Pasakojo, kad banditai ir Armija krajova nebesuvaldomai siaučia. Lietuvius ragina į „savo Žemaitiją" bėgti, arba bus visiems blogai. Tad lietuviai, kurie tik gali, pradėjo bėgimą. Vyrai dar yra tarnybose, todėl važiuoja tik moterys ir vaikai. Tuomet žiūrintieji dar nesuprato, kad beveik visų panašus likimas laukia.

Kaunas pradeda tuštėti

Birželio 25 d. pavakarėje Ukmergės plentu į vakarus nuvažiavo kelios, berželiais užmaskuotos, Vitebsko ugniagesių mašinos. Supratau, kad vokiečiai vykdo evakuaciją visu tempu. Jeigu jos nebuvo nukreiptos į Minską, Daugpilį ar Vilnių, vadinasi, vokiečiai nebesitiki fronto sulaikyti. Nematyti į rytus važiuojančių jokių pastiprinimų.

Birželio 28 d. Ukmergės plentas yra mano stebėjimų laukas, tad vidudienyje išeinu pasidairyti. Vos tik per keletą namų paėjėjau, prie vieno pamačiau bestovintį vežimą, į kurį krovė lagaminus, ryšulius ir rėkiančius vaikus. Kiek paėjus, prie „Dainos" kino teatro mačiau miesto link važiuojančius kelis vežimus, kurie taip pat buvo ryšuliais ir vaikais pakrauti. Atrodo, turintieji ne per toli nuo Kauno tėviškės, saugumo dėlei, šeimas į jas jau išveža. Kaune staiga atsirado dviračių pareikalavimas. Ir už gana padėvėtą dviratį buvo galima gauti neblogą kainą. Vokiečių radijas dar vis apie fronto stabilizavimą kalba.

(Bus daugiau)

54 GREAT DOCTORS:

INTERNAL MEDICINE

Ashraf Ahmed, M.D.
2842 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-9000
(708) 484-5554

Robert J. Andina, M.D.
6250 South Archer
Chicago, IL 60638
(312) 581-8400

Waldo J. Arteaga, M.D.
1841 West 47th Street
Chicago, IL 60609
(312) 927-5524
(708) 484-5554

Mohamad Atassi, M.D.
5160 S. Pulaski Road
Suite 101
Chicago, IL 60632
(312) 585-1555

Vijay Bajaj, M.D.
2434 West 71st Street
Chicago, IL 60629
(312) 434-5849

10401 South Roberts Road
Palos Hills, IL 60456
(708) 598-4430

Mohamed S. Dahodwala, M.D.
3830 W. 95th Street
Evergreen Park, IL 60642
(708) 425-1812

811 W. Wellington
Chicago, IL 60657
(312) 477-1922

Parakrama DeSilva, M.D.
4248 West 63rd Street
Chicago, IL 60629-5037
(312) 585-4900

Evelyn Diaz, M.D.
SouthWest Medical Center
5334 West 65th Street
Chicago, IL 60638
(312) 471-8800

Juan F. Diaz, M.D.
3830 W. 95th Street
Evergreen Park, IL 60642
(708) 425-1812

811 W. Wellington
Chicago, IL 60657
(312) 477-1922

Nicholas Difilippo, M.D.
9500 South 50th Court
Oak Lawn, IL 60453
(708) 424-6450

George W. Ferenzi, M.D.
9050 West 81st Street
Justice, IL 60458
(708) 496-0206

Chia M. Huang, M.D.
4255 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 735-4885

Richard Izewski, M.D.
Midway Medical Center
5257 South Cicero Avenue
Chicago, IL 60632
(312) 471-7040

Mercedita C. Jacob-Tan, M.D.
Nexus Medical S.C.
1852 West 35th Street
Chicago, IL 60609
(312) 523-1127

Algirdas Kavaliunas, M.D.
5540 South Pulaski Road
Chicago, IL 60629
(312) 585-2802

Raj Kumar Khurana, M.D.
4455 South Kedzie Avenue
Chicago, IL 60632
(312) 523-0400

John A. Kowalski, M.D.
4033 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 284-6300

Roman O. Kozyckyj, M.D.
6222 South Pulaski Road
Chicago, IL 60629
(312) 581-5276

Surender Lal, M.D.
7722 S. Kedzie
Chicago, IL 60652
(312) 434-2123

25 West Chicago Avenue
Chicago, IL 60610
(312) 829-4224

Woo Y. Lee, M.D.
4255 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 581-6622

Martin S. Lindenberger, M.D.
Southwest Physicians
4033 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 284-6300

Dennis E. Malecki, M.D.
8700 West 95th
Hickory Hills, IL 60457
(708) 430-2400

A. K. Mathew, M.D.
4455 South Kedzie
Chicago, IL 60632
(312) 523-0400

3527 West Roosevelt
Chicago, IL 60624
(312) 762-0440
(708) 749-5516

Vidas Nemickas, M.D.
7722 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60652
(312) 471-3300

Prisco I. Olaya, M.D.
3848 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 581-8080

Jayantibhai Patel, M.D.
6441 S. Pulaski Road,
Suite 211
Chicago, IL 60629
(312)581-7441

6738 West Cermak Road
Berwyn, IL 60402
(708) 749-2331

Pitu G. Punjabi, M.D.
6158 South Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 767-0100

326 E. Burlington Road
Riverside, IL 60546
(708) 447-6568

Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7427

Francisco J. Randin, M.D.
7101 West Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 586-6555
(312) 471-0202

Raymond Reich, M.D.
6745 West 63rd Street
Chicago, IL 60638
(312) 586-2032

Gregorio Rosenstein, M.D.
6158 South Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 767-0100

326 E. Burlington Road
Riverside, IL 60546
(708)447-6568

Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7427

Prem Rupani, M.D.
6326 South Ashland
Chicago, IL 60636
(312) 778-8600

3232 West 55th Street
Chicago, IL 60632
(312) 471-3600
(708) 795-2867

Jehangir Sethna, M.D.
One Capital Court Bldg.
9401 S. Pulaski Road
Suite 101-102
Evergreen Park, IL 60642
(708) 636-8088
(312) 471-0202

Simeon A. Sevandal, M.D.
3232 West 55th Street
Chicago, IL 60632
(312) 471-3600
(312) 802-2262

B. G. Shreenivas, M.D.
3107 West 71st Street
Chicago, IL 60629
(312) 776-6446

Sheldon J. Slodki, M.D.
3830 W. 95th Street
Evergreen Park, IL 60642
(708) 425-1812

811 W. Wellington
Chicago, IL 60657
(312) 477-1922

Nancy Streitmatter, M.D.
Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7070

Sivaramaprasad Tummala, M.D.
6132 South Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
(312) 436-7700

Venkata S. Vedam, M.D.
2751 W. 51st Street
Chicago, IL 60629
(312) 434-5759

Raghu Vollala, M.D.
6158 Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 767-2461

PEDIATRICS

Naila Aziz, M.D.
Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7425

Bernadette Espiritu, M.D.
Pediatric Center of Chicago, Ltd.
2408-10 W. Cermak Road
Chicago, IL 60608
(312) 579-0133

Mary Rosales, M.D.
Pediatric Center of Chicago, Ltd.
2408-10 W. Cermak Road
Chicago, IL 60608
(312) 579-0133

FAMILY PRACTICE

Khalid F. Ahmed, M.D.
6457 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 581-7300

Evelyn G. Basco, M.D.
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
(312) 737-8818

3900 West Madison
Chicago, IL 60624
(312) 533-3441

Jacob Bernstein, M.D.
6158 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 735-8100
(708) 677-6484

Anthony Bozzano, M.D.
6449 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 735-3456

John Caserta, M.D.
9830 S. Ridgeland
Chicago Ridge, IL 60415
(708) 346-0367

Rogelio N. Liboon, M.D.
1937 West 35th Street
Chicago, IL 60609
(312) 523-8014

4401 South Fairfield
Chicago, IL 60632
(312) 523-8014

Ramiro Mercado, M.D.
4150 W. 55th
Chicago, IL 60632
(312) 884-3400

Leon Y. Que, M.D.
6959 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 476-3114
(312) 776-7474

Erlinda B. Siwa, M.D.
4254-58 West 55th Street
Chicago, IL 60632
(312) 767-0606
(312) 767-4232
(312) 767-3268

Bernard L. Slusinski, D.O.
6508 West Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 586-5454
(312) 797-1694

Frederick T. Tan, M.D.
1852 West 35th Street
Chicago, IL 60609
(312) 523-1127

Elmer L. Washington, M.D.
Beverly Family Medical Center
10311 South Western
Chicago, IL 60652
(312) 918-7549

6 GREAT PLANS:

Health Direct, Inc. ■ Share Health Plan of Illinois ■ Chicago HMO Ltd.
Humana Health Care Plans ■ Capp Care ■ Rush Prudential Health Plans

Pasirinkite sau šeimos gydytoją iš Šv. Kryžiaus ligoninės Gydytojų sąjungos.

Pasinaudokite apylinkės gydytojų rūpestingu patarnavimu. Šie Šv. Kryžiaus ligoninės gydytojai priklauso virš minėtoms sveikatos priežiūros grupėms. Jei jau priklausote vienai iš šių grupių, arba turite kitą sveikatos draudimą, bet jums reikia šeimos gydytojo, pažvelkit į mūsų rekomenduojamų gyd. sąrašą. Nustebsite pamatę, kad jūsų apylinkėje, arti namų, yra aukštos kvalifikacijos gydytojų, kurie jums patarnaus per jūsų apdraudą. Taip pat pravartu žinoti, kad Šv. Kryžiaus ligoninė yra viena iš 5% geriausiai pacientus aptarnaujančių ligoninių. Paskambinkite gydytojui, kurio kabinetas arčiausiai jūsų namų. Arba, jei norite patarimo ir pilno sąrašo, skambinkite:

(312)471·8611

Holy Cross Physician Association
2701 W. 68th St. • Chicago, IL 60629

Holy Cross Hospital is Sponsored by the Sisters of St. Casimir

Lietuviai esame visi — Lietuvių Fonde ar esi?

14911 127th STREET
LEMONT, IL 60439
Tel.: 708-257-1616
Fax.: 708-257-1647

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

MINTYS PO LF PELNO PASKIRSTYMO

Pagal gamtos dėsnį, geras šeimininkas purena dirvą pavasarį, kad, rudeniui atėjus, galėtų džiaugtis gausiu derliumi. Tačiau L. fonde darbai rieda kitokia tvarka — rudenį skelbiami vajai, o pavasarį dalijamas derlius.

Lietuvių fondo finansinis įnašas į mūsų švietimo, kultūros bei visuomeninių darbų rėmimą yra labai svarbus. Šiais metais L. fondo taryba iš numatyto pelno leido paskirstyti 230,000 dolerių sumą. Pagal planą, pasibaigus paramai gauti prašymų terminui, pelno skirstymo posėdžiai, vyko gegužės mėn., o rezultatai buvo skelbiami tik patvirtinus LF tarybai.

Darbai Lietuvių fonde man yra gerai žinomi. Teko eiti įvairias pareigas ir trejus metus pirmininkauti pelno skirstymo komisijoje. Šį sykį posėdžiuose dalyvavau ex oficio teisėmis, kaip LF tarybos pirmininkė. Taigi, buvau tik stebėtoja be balso teisės. Kartais teko diskusijose kalbėti ir paaiškinti apie prašymo minimo projekto reikalingumą.

Pelno skirstymo komisija yra labai svarbi, nes nuo jos priklauso paramos dalinimas. Paprastai pelno skirstymo komisijos sprendimai yra galutiniai, jei tik neprieštarauja U.S. Internal Revenue nuostatams. Nors L. fondas yra savarankiška institucija ir pati viena yra atsakinga už kapitalo kaupimą, tačiau pelno skirstyme lygiomis teisėmis dalyvauja 3 JAV LB krašto valdybos atstovai ir 3 LF tarybos nariai. Kiekvienas komisijos narys turi tik po vieną balsą, iš viso šeši balsai.

Šiais metais pelno skirstymo komisiją sudarė itin garbūs kultūrininkai, visuomenininkai ir profesionalai: L. fondą atstovavo advokatė Daina Kojelytė (komisijos pirmininkė), dr. Vytas Narutis, dr. Gediminas Balukas ir pavaduotojas — visuomenininkas Vaclovas Momkus. JAV LB — dr. Vytautas Bieliauskas, visuomenininkas — redaktorius Juozas Baužys (komisijos sekretorius), dr. Kęstutis Keblys ir pavaduotojas dr. Tomas Remeikis. Pagal L. fondo įstatus, pelno skirstymo komisijos pirmininke buvo išrinkta ilgametė LF tarybos narė advokatė Daina Kojelytė, kuri profesionaliai posėdžių eigą vedė, o LF raštinės vedėja Alė Steponavičienė paruošė skirstymui medžiagą ir posėdžiuose protokolavo.

Galima spręsti, kokia yra didelė atsakomybė ir nelengva pareiga svarstant prašymus, kai reikia visus „patenkinti", turint tik 230 tūkstančių dolerių. Kasmet prašymų skaičius daugėja ir sumos didėja. Šiais metais bendrai paramai buvo gauti 158 prašymai 1,148,635 dolerių sumai.

Šalia pagrindinės pelno skirstymo komisijos yra dar studentų stipendijų pakomisija, kuri posėdžiauja atskirai, o po savo posėdžių pateikia pelno skirstymo komisijai rekomenduojamų stipendijų sąrašą. Tokią pakomisę sudarė: pirmininkė Daina Kojelytė, dr. Algis Norvilas, Ramunė Kubiliūtė ir Ramunė Lukienė. Stipendijų pakomisės nariai buvo gerai pasiruošę ir išstudijavę visus prašymus, kurių buvo 132. Skirstant stipendijas, atsižvelgiama į studento pažymius, pasirinktas studijas, dalyvavimą lietuviškoje veikloje bei organizacijose ir tėvų finansinį stovį. Studentų prašymus iš Lietuvos yra sunkiau atrinkti ir įvertinti. Tačiau ir šioje srityje galioja tam tikri kriterijai: reikalaujama, kad studentas, jei studijuos ne Lietuvoje, būtų išlaikęs to krašto kalbos egzaminą, būtų priimtas į universitetą ir turėtų visą stipendiją ar kokį kitą finansinį užtikrinimą. L. fondo stipendijos yra nedidelės, tik pagalbinės, išskyrus Pietų Amerikos moksleiviams lankyti Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje.

Kartais visuomenėje yra tokių klausimų, dėl ko reikia remti studentus stipendijomis, ypač studijuoti lituanistiką iš Lietuvos atvykstančius į Lituanistikos katedrą Illinois universitete Čikagoje. Tikslų atsakymą davė tos katedros vedėja profesorė dr. Violeta Kelertienė „Drauge" š.m. balandžio 30 d. Jos teigimu ir L. fondo vadovybės žiniomis, visi, iki šiol baigę mokslus ar stažuotes katedroje, yra grįžę į Lietuvą ir dirba Vilniaus bei Vytauto Didžiojo universitetuose. Iš Lietuvos atvykę studentai dažniausiai būna trumpalaikiai, stažuotojai, kurie susipažįsta su anglų kalba, išeivijos literatūra, literatūros kritika bei naujausiais dėstymo metodais. L. fonde veikia 20 stipendijų fondų, kurių steigėjų nurodymus L. fondas gerbia ir pildo skirstydamas stipendijas. Daugelis stipendijų fondų yra įkurta kaip tik remti studentus, studijuojančius lituanistiką. Tačiau yra stipendijų fondų ir kitokioms studijoms, pvz., spec. agronomijos ir medicinos studijoms. Stipendijų fondų pajamos įeina į bendrą paramai skirtą sumą, šiais metais į 230,000 dol.

Be to, 1994 metų LF narių suvažiavimas priėmė nutarimą neskirti per didelį dėmesį Lietuvos reikalams bei studentams iš Lietuvos, o daugiau atsižvelgti į išeivijos prašymus. Neremdami išeivijos finansiškai, nuskurdinsime lietuvišką švietimą, kultūrą bei visuomeninę veiklą. Pelno skirstymo komisija į tai atkreipė atitinkamą dėmesį. Deja, dėl pinigų stokos negalėjo suteikti paramos kai kuriems, tikrai geriems ir paramos vertiems, projektams.

Visi pelno skirstymo komisijos nariai, o taip pat ir stipendijų pakomisės nariai, buvo gerai pasiruošę. Jie skyrė daug valandų šiam svarbiam darbui. Kiekvienas prašymo projektas buvo rimtai išstudijuotas ir nariai balsavo ne pagal savo interesus, bet pagal projektų naudingumą mūsų visuomenei. Jiems visiems priklauso nuoširdi padėka.

Paskutiniu metu ypač daug kalbama ir rašoma apie L. fondo 1993 metais paskirtą paramą PL Bendruomenės leidžiamai „Lietuvos kančių ir kovų istorijai". Čia noriu priminti, kad 1993 metais įvykęs visuotinis narių suvažiavimas vienbalsiai nutarė remti „Lietuvos kančių ir kovų istorijos" leidimą. L. fondo pelno skirstymo komisija, vykdydama tą nutarimą, paskyrė 10,000 dolerių „Lietuvos kovų ir kančių istorijos" visai knygų serijai leisti, o ne jos pirmajam tomui. L. fondas neturi tokios komisijos, kuri tikrintų visus L. fondo remiamus leidinius. Šiais metais vėl buvo gautas naujas PLB prašymas minėtos istorijos serijai paremti, bet pelno skirstymo komisija šio prašymo nepatenkino, paramos neskyrė.

Nepasitenkinimų pelno komisijos paskirstymu visada buvo ir bus, kol skirstomoji suma nesieks bent pusės milijono dolerių. Viena išeitis — auginti Lietuvių fondo pagrindinį kapitalą ir gauti didesnį pelną.

Be to, visuomenėje skleidžiami iškraipyti komentarai, išgalvoti ir nepagrįsti gandai. Tuo norima kenkti L. fondo augimui ir tvarkingai vedamam darbui. Turime džiaugtis, kad tokių gandų ir nepagrįstų priekaištų nėra daug, o LF tęsia sėkmingą veiklą. Aukų telkimas ir lietuvybės rėmimas išeivijoje bei pagalba tautiečiams iš Lietuvos randa pritarimą LF narių tarpe bei visuomenėje. Kapitalas auga, o tai padės stipriau remti išeiviją ir Lietuvą.

Marija Remienė

Lietuvių fondo įstaigoje Lemonte apsilankė Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis. Iš kairės: dr. Antanas Razma, arkivysk. Audrys Bačkis, LF tarybos pirm. Marija Remienė, vysk. Paulius Baltakis ir LF valdybos pirm. Stasys Baras.

LIETUVIŲ FONDAS TETARNAUJA IŠEIVIJAI IR LIETUVAI

Š.m. gegužės mėn. 16 d. Daytona Beach, FL, sunkios vėžio ligos iškankintas, mirė tėvynainis a.a. inž. Alfonsas Ilekis.

Velionis su žmona Teodora šiame gražiame telkinyje įsikūrė prieš 13 metų, vildamasis čia praleisti ramaus gyvenimo likusius metus A.a. Alfonsas Ilekis buvo jautrus žmogus, karštai reaguodavo į visas išeivijoje ar Lietuvoje pasireiškiančias negeroves. Jam rūpėjo lietuviškoji veikla, pats Daytonoje aktyviai joje reiškėsi, dirbdamas klubo valdyboje ir dešimtmetį dainuodamas chore Sietyne.

Prieš porą metų Teodora ir Alfonsas Ilekiai gražiai atšventė savo vedybinio gyvenimo 50-ties metų sukaktį. Ta reta proga Teodora ir Alfonsas per LF įgaliotinį papildė savo įnašą LF, pažymėdamas: „Šis kuklus mūsų įnašas LF tetarnauja išeivijos ir Lietuvos šviesesnei ateičiai".

Po vedybinės sukakties a.a. Alfonsas Ilekis neilgai džiaugėsi gyvenimu. Ištiko sunki liga ir po keletos mėnesių atsisveikino su šeima bei artimaisiais. Paskutinėse jo gyvenimo valandose teko pasikeisti su Alfonsu mintimis. Jis dar sielojosi Lietuvos likimu, LF ateitimi. Linkėjo, kad LF augtų, stiprėtų ir teisingai tarnautų lietuviškos veiklos poreikiams.

Alfonsas Ilekis.

Netrukus nutilo mielo Alfonso balsas. Laidojimo namuose su šiuo tauriu tėvynainiu, LF nariu, atsisveikino LF įgaliotinis, padėkojęs jam už paramą ir rūpestį mūsų tautos ateitimi.

Po laidotuvių velionio žmona Teodora Ilekienė, pagerbdama savo vyro šviesų atminimą, šeimos vardu esamą LF jų vardu įnašą padidino dar 500 dol., tapdami tūkstantininkais LF nariais. Tai prasmingas brangaus šeimos nario įamžinimas. LF jis liks gyvas gyvųjų tarpe, dažnai bus prisimenamas maldoje, suvažiavimuose, o šis įnašas, kaip velionis pageidavo, be abejo, tarnaus išeivijos lietuvių ir Lietuvos šviesesnei ateičiai.

Pažymėtina, kad Daytona Beach lietuviai, skaudžių išgyvenimų progomis, netekus artimųjų, juos prisimena prasmingu būdu, įamžindami juos ir LF narių šeimoje.

Jurgis Janušaitis

JUSTINUI LUKOŠIUI 85 METAI

Tikriausia nėra Vokietijoje lietuvio, kuris nepažintų Justino Lukošiaus. Per paskutinius 26 metus jis buvo Vokietijos LB valdybos reikalų vedėju ir gyveno Vasario 16-osios gimnazijoj. Jeigu skambindavai gimnazijai, tai nuo ryto iki vėlyvo vakaro, išskyrus po pietų, atsiliepdavo Lukošius. Jeigu kam nors reikėjo vertimų, teisinių patarimų arba ir šiaip informacijų, tas kreipdavosi į Lukošių, nes jį beveik visuomet rasdavo ir jis visuomet patarnaudavo. Taip pat ir visas Hiutenfeldo miestelis jį žino, bet ne jo tikra pavarde. Jeigu paklaustum kaime, kur gyvena Lukošius, mažai kas težinotų, bet jeigu paklaustum, ar matėte „Baltąjį milžiną", visi parodytų, kur jį rasti. Taip didžiulė vokiečių gamykla buvo pavadinusi savo geriausius skalbimo miltelius, kuriuos nuolatos reklamuodavo televizijoj. Šį vardą mokiniai pritaikė Justinui Lukošiui dėl jo baltų plaukų, didelio ūgio ir stambaus sudėjimo. Jis ir prigijo.

Šis „Baltasis milžinas" š.m. birželio 12 d. šventė savo 85 gimtadienį. Nors savo išore jis milžinas, tačiau jo sveikata buvo silpna. Sunkiose sąlygose gyvendamas susirgo džiova, po karo 4 metus gydėsi įvairiose sanatorijose Šiaurės Vokietijoje. Tuomet mažai teturėjo vilčių pasveikti. Bet jis nepasidavė. Atsigavo ir dirbo iki šio pavasario. Tik prieš pora mėnesių galutinai išėjo pensijon.

Sekmadienį, birželio 12 d., jo draugai ir ilgamečiai bendradarbiai susirinko gimnazijos salėje jį pagerbti. Jį sveikino Vokietijos LB valdyba, Gimnazijos kuratorija ir net Lampertheimo meras atsiuntė miesto sveikinimus su dovana. Gimnazijos jaunųjų orkestras jo garbei pagrojo, o po to visi linksmai šventė jubiliejų iki pat vidurnakčio.

Jubiliatas gimęs 1909 m. Užupės kaime, Surviliškio valsčiuje, Kėdainių apskrityje ūkininko šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą, 1919-1927 mokėsi Kėdainių valstybinėje gimnazijoje. Nuo 1927 iki 1931 metų studijavo lituanistiką, filosofiją, pedagogiką ir germanistiką ir po metų pertraukos, nuo 1932-36 teisę. Šias studijas 1938 metais apvainikavo teisininko diplomu. Tačiau šioje srityje palyginus ne ilgai dirbo. Prieš pirmąją sovietinę okupaciją vienerius metus buvo teismo kandidatu Vyriausiame tribunole, o 1941-43 buvo Ukmergės I apylinkės tardytoju. Po to vienerius metus advokatavo Ukmergėje. 1945-46 buvo advokatu prie Alijantų teismo Liubeke, o 1951-52 tarptautinės pabėgėlių organizacijos IRO teisiniu patarėju Wentorfe. Tuomi ir baigėsi jo, kaip teisininko karjera. Tikriausia dėl silpnos sveikatos tos karjeros ir nesiekė. Bet teisininko išsilavinimas jam buvo naudingas darbe, ypač Bendruomenės reikalų vedėjo pareigose. Čia jam dažnai tekdavo tautiečiams arba vokiečių įstaigoms patarti įvairiausiais teisiniais klausimais, ypač pensijų reikalais.

Prieš karą jis 10 metų dirbo Vytauto komitete, bet daugiausia atsidėjo žurnalistikai. Šį darbą mėgo nuo pat jaunų dienų, nes jau 1928 metais įsteigė Kauno radiofone Jaunimo radijo valandėlę, kurią ir vedė. 1953-54 metais buvo VLIKo radijo komentatorium bei dokumentacijos skyriaus vedėju Reutlingene, o nuo 1955 iki 1965 buvo Lietuviškų programų redaktorium Tautiniame Ispanijos radijuje Madride. Faktiškai jis vienas 10 metų (dieną iš dienos, nesvarbu ar šokiadienis, ar šventadienis paruošdavo lietuvišką programą ir ją pats įkalbėdavo.

Baigęs darbą Madride vėl gydėsi sanatorijoje, šį kartą Švarcvalde, kur išbuvo trejis metus, 1968 metais jis buvo pakviestas į Hiutenfeldą ne tik Vokietijos lietuvių bendruomenės reikalų vedėjo, bet ir informacijų redaktoriaus pareigoms.

Per visą šį laiką jis stengdavosi aplankyti visus svarbiausius Vokietijos lietuvių renginius, o Romuvoje nė vieno renginio nepraleisdavo. Jis labai sąžiningai vesdavo savo užrašus ir visus renginius kruopščiai aprašydavo informacijose. Dažnai paruošdavo pranešimus Vatikano radijui arba kitiems lietuviškiems laikraščiams. Iš viso jis labai visuomeniškai nusiteikęs. Jei mokiniai jį kviečiasi į pagalbą, (paskaitėlei, ar į diskusijas, arba kokio rašinio kalbą pataisyti) visuomet sutinka ir padeda, ypač ateitininkams, nes jis pats nuo gimnazijos laikų šiai organizacijai priklauso. Universitete buvo įsijungęs į ateitininkų literatūros ir meno korporaciją „Šatrija".

Bendruomenėje vykdė ir kitas pareigas. Po karo vienerius metus buvo Liubeko tremtinių sąjungos garbės teismo nariu, vėliau 25 metus, iki šio pavasario buvo Vokietijos LB Garbės teismo pirmininku. Vokietijos LB tarybai priklausė 1952-1954 ir nuo 1969 metų iki dabar, valdybai priklausė nuo 1951-53 nariu, 1974 pirmininku, 1975 vicepirmininku ir 1977 bei 1979 iždininku.

Ilgus metus jis atstovaudavo Vokietijos katalikų sielovados direktorių: gimnazijos kuratorijoje ir, kai reikėjo, sutiko eiti į kuratorijos valdybą. Taip nuo 1968 iki 1970 ir 1972 iki 1977 buvo kuratorijos valdybos vicepirmininku.

Visas problemas sprendžia labai ramiai, paprastai nesikarščiuodamas. Tačiau yra pasitaikę, kad posėdyje užsispyręs gindavo savo nuomonę, net susipykdavo, bet pykčio „nenešiodavo". Jau po posėdžio, o vėliausiai po dienos kalbėdavo, lyg niekad nebūtų buvęs supykęs.

Jo bendradarbiams labai į akis krito jo taupumas. Jeigu reikėdavo mokėti kokią nors sąskaitą, tai jis kelis kartus patikrindavo, ar tikrai bendruomenės valdybai ją reikia mokėti, ar nebūtų galima gauti kokią nuolaidą, ar neatsirastų kas nors kitas, kas ją apmokėtų. Kiekvieną popieriuką taupo, abi puses smulkiai aprašo ir pan. Tačiau iš kitos pusės dosniai aukoja, tik nesiskelbia. Jis parėmė ne vieną mokinį įvairiomis progomis ir taip pat aukojo gimnazijos statyboms bei remontams.

Nors anksčiau buvo didelis ligonis, į senatvę labai sustiprėjo ir 25 metus pasidžiaugė gera sveikata. Tik pernai sunkiai susirgo ir ilgai gydėsi ligoninėje, sanatorijoje ir namuose. Dabar vėl pilnai atsigavo, rašinėja į spaudą, talkina valdybai. Reikia palinkėti, kad dar ilgai jam užtektų energijos ir sveikatos darbuotis lietuvių Bendruomenėje, kurioje jis visą laiką aktyviai reiškėsi.

A.Š.

NETIKINČIŲJŲ KATEDROS SESIJA

Milano (Italijos) arkivyskupo kardinolo K.M. Martini iniciatyva jau septintą kartą buvo suorganizuotas dialogas su netikinčiaisiais, pavadinta „Netikinčiųjų katedra", kuri pasibaigė lapkričio 27 d. Tos sesijos tema buvo „Netikinčiojo malda". Arkivyskupas analizavo sąvokas „suvokti", „pažinti", „melstis". Atsakyti bandė patys įvairiausių pažiūrų susirinkusieji. Jų asmeniniai liudijimai buvo pagrįsti pačių išgyventa patirtimi. Mintimis dalijosi psichologas, filosofė ir budistų vienuolis. Arkivyskupas K.M. Martini ragino nuosekliai tarpusavyje susieti pažinimą, maldą ir adoraciją.

PARDUOSI SAVO INKSTĄ, ATIDUOSI SKOLĄ

Žurnalistai Kauno laikraščiuose suskaičiavo bent šešis skelbimus, kuriuose jauni žmonės siūlo pirkti savo inkstą. Už inkstą prašoma apie 8-10 tūkstančių dolerių. Dažniausiai pinigai reikalingi skoloms atiduoti po nenusisekusio biznio. Gydytojai tvirtina, kad jie atsisakytų persodinti pirktą organą.

DON'T SPEND IT ALL · SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
INSURED BY FDIC
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

midland federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400
FSLIC
EQUAL HOUSING LENDER

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

KOMP. MIKULSKIO PALAIKAI GRĮŽTA Į VILNIŲ

Ona Mikulskienė, lydima buvusios čiurlionietės Pranės Ambroze, birželio 30 d. vyksta į Vilnių – gabena palaidojimui kompozitoriaus-dirigento, L.T.M. Čiurlionio ansamblio vadovo palaikus. Skulptorius Ramojus Mozoliauskas sukūrė menišką urną, kuri Vilniuje bus perduota Arkikatedros klebonui Kazimierui Vasiliauskui. Palaikai bus įnešami į Arkikatedros karališką mauzoliejų ir po iškilmingų Mišių palaidoti Rasų kapinėse. Iškilmėmis rūpinasi GT International kelionių firma. Ypatingą pagalbą šiuo atveju Onai Mikulskienei suteikė Mikulskių bičiulis solistas Algis Grigas, GT International prezidentas.

PENSININKŲ IŠVYKA

Clevelando Lietuvių Pensininkų klubas birželio 23 d. rengia išvyką į Sea World. Išvykstama autobusu iš Dievo Motinos parapijos kiemo 11 val. ryto, grįžtama 7 val. vak. Klubas parūpins autobusą. Dar yra keletas vietų. Užsisakyti pas Vytautą Staškų, tel 486-2475.

„DAINAVOS" VAJAUS SĖKMINGA PABAIGA

Šį pavasarį Clevelande vykdytas vajus ir laimėjimai „Dainavos" stovyklos iždą papildė 14,140 dolerių.

Ta proga aukų gauta 8,635 dol. ir iš laimėjimų bilietų – 7,077 dol. Vajaus ir laimėjimų išlaidos – bilietų, vokų spausdinimas, pašto ženklai – sudarė 1,563 dol.

Nuoširdžiai dėkojame; laimėjimams dovanų davėjams: American Travel Service ir SAS lėktuvų linijai, tarpininkaujant Aleksui Lauraičiui ir Ingridai Bublienei, dailininkui Rimui Laniauskui ir Stanson Wrecking Co., geraširdžiams aukotojams; dalyvavusiems laimėjimuose ir visiems talkininkams, ypač Kristinai Sušinskienei visą apyskaitą įtraukusiai į kompiuterių sistemą.

Ši parama yra didžioji viltis Dainavai išlikti ištikimų savo tautos sūnų ir dukrų lietuvybės tarnyboje!

Dainavos stovyklos globos komitetas Clevelande dr. Marius Laniauskas – pirm., Albertas Sušinskas ižd., Regina Šilgalienė, sekr. ir nariai Nijolė Balčiūnienė, Vladas Čyvas, Vacys Rociūnas ir Aldona Zorskienė nuoširdžiai dėkoja „Tėvynės garsų" radijo valandėlei už talką.

T. G.

Į DIDĮJĮ ŠOKĮ...

Tokiu kvietimu „Mažoji Grandinėlė" birželio 10 dienos saulėtą pavakarę sukvietė Dievo Motinos parapijos didžiojon salėn savo tėvelius, senelius ir visus lietuvišku jaunimu besidominčius savo draugus. Atėjome, bet nežinojome ką pamatysime ir nenujautėme, ko turėtume laukti.

Pernai rudenį toje pačioje salėje, šios naujai steigiamos mažųjų šokėjų grupės vadovės Aidos Bublytės sukviesti, pirmon repeticijon susirinko būsimieji „Grandinėlės" šokėjai. Nebuvo jų daug, nes, turbūt, ne visi vadovės kvietimą išgirdo. Ir pirmieji žingsniai nebuvo per drąsūs. Praėjo ruduo. žiema ir gera dalis pavasario. Ir taip sulaukėme praėjusio penktadienio.

Salė vadovės ir jos talkininkių Rimos Žiedonytės, Julijos Bartkutės ir Vidos Žiedonytės gražiai papuošta, sustatyta nemažai kėdžių – pasiruošta pasirodymui-vakarui. Viskas priminė tolimesnę ir ne taip jau tolimą praeitį, kai didžiosios „Grandinėlės" eidavome pasižiūrėti.

Pasigirdus Rimo Biliūno, nuolatinio „Grandinėlės" ir dabartinės mažųjų grupės akordeonisto, pirmiesiems akordams, salėn vadovių vedami įžygiavo šokėjai. Dailiose repeticijos uniformose, su šypsenomis veiduose, su ryžtu žingsniuose... Iš karto pasidarė džiugu... ir truputį graudu. Džiugu, nes pajutome, kad matome didelio darbo ir ryžto sėkmingą pradžią... ir graudu, nes nebėra tos didžiosios „Grandinėlės", kurios žingsniu dabar šie mažieji žengia.

Po parodomosios pamokos, vadovaujant mokytojoms ir atliekant įvairių žingsnių pratybas, šokėjai patys vieni atliko aštuonis šokius. Tai tik pirmas jų pasirodymas, o jau jauti ju šokyje kažką truputį daugiau... Ir galbūt tik šį nepaprastai gražų birželio vakarą pajutome, kad „Grandinėlės" įkūrėjo ir vadovo Liudo Sagio keturių dešimtmečių darbas ir kūrybingumas šiandien apėjo ir pilnai užbaigė savo ratą. Ir tą ratą užbaigė „Grandinėlė" užaugusi Aida Bublytė, į naują rytojų išvesdama pačius mažiausius, pačius jauniausius šokėjus, pajėgdama jau pačioje savo darbo pradžioje perduoti jiems „Grandinėlės" steigėjo ir jos pačios ilgamečio mokytojo Liudo Sagio lietuviško šokio sielą.

Gražus tai buvo vakaras. Pirmoje eilėje sėdėjo Liudas ir Aleksandra Sagiai. Jie su šypsena priėmė sveikinimus ir gėles. Ir jiems buvo gera šypsotis, nes matė, kad ne viskas, kam jie atidavė tiek daug savo gyvenimo metų ir aukos, pražuvo ar dingo naujų dienų sūkuriuose ir užsimojimuose.

Reikia sveikint jaunųjų šokėjų vadovę Aidą Bublytę ir jos talkininkes Rimą Žiedonytę, Juliją Bartkutę ir Vidą Žiedonytę. Pagirtinas yra Rimas Biliūnas, kuris kiekviena sekmadienio vakarą praleidžia grodamas jauniesiems šokėjams. Kiek rasim jaunų vyrų, kurie pasirenka sekmadieniui tokį užsiėmimą?

Ir tada kyla mintis, ar ne laikas ir aniems šokėjams sugrįžti? „Grandinėlė" buvo per daug graži, per daug puiki lietuviško šokio puoselėtoja, kad tik galėtų imti ir užgesti, lyg niekur nieko nebūtų buvę. Praėjusį penktadienį jauni žmonės parodė, ką galima padaryti, kai žinai kelią ir pasirenki siekti žvaigždžių. Jų pavyzdžiu galima tik sekti.

Nijolė Kersnauskaitė

Clevelande atgaivintos „Grandinėlės" vaikų grupė. Paskutinėje eilėje vadovės ir akordeonistas – J. Bartkutė, A. Bublytė, L. Biliūnas ir [illegible] Žiedonytė.

Nuotr. V. Bacevičiaus

GRAND RAPIDS, MI

BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Birželio 19 d. sekmadienį, Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje per lietuviškas Mišias buvo prisiminti ir paminėti visi ištremti ir per sovietų okupaciją žuvę lietuviai. Juozas Ugianskis ir jo dukros Jennifer ir Crissy nešė lietuvišką vėliavą, gėles prie altoriaus atnešė Elizabeth Kušlikytė. Visos trys mokyklinio amžiaus mergaitės buvo apsirengusios tautiniais drabužiais. Per pamokslą išvežtuosius prisiminė klebonas Dennis Morrow, gražias lietuviškas giesmes giedojo lietuviškų Mišių choras, vadovaujamas vargonininko Jono Treškos, Jr. Aukas atnešė tautiniais drabužiais pasipuošę Danutė Didžgalvytė ir Adolfas Skrebutėnas, abu išgyvenę sibiro tremtį. Šį minėjimą suorganizavo LB Grand Rapids apylinkės lietuviškų Mišių komiteto pirmininkė Anelė Lukoševičiūtė ir apylinkės valdybos pirmininkė Gražina Kamantienė.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

„Atlanta" Import & Export kompanija reguliariai atvažiuoja į Grand Rapids paimti siuntinių į Lietuvą. Jie būna šeštadieniais nuo 3 iki 5 val. po pietų. LB apylinkės valdybos vicepirm. Vytautas Jonaitis pasirūpina patalpomis ir kitais būdais padeda visiems. Ateityje „Atlanta" vėl bus Grand Rapids liepos 30, rugpjūčio 20, rugsėjo 10 ir spalio [illegible] Šv. Petro ir Povilo p[illegible] mokyklos, 1433 Hami[illegible], Grand Rapids, Michi[illegible]

SVEČIAI IŠ KALIFORNIJOS

Praėjusią [illegible] savo tėvus Uršulę ir S[illegible] aplankė jų dukra Al[illegible] ir jos sūnu[illegible] iš San Francisco, K[illegible] Aplankę tėvus ir gim[illegible] Grand Rapids, abu išskrido [illegible] lankyti kitų [illegible]

Koresp.

PHILADELPHIA, PA

SEKMADIENIS ŠV. ANDRIEJAUS LIETUVIŲ PARAPIJOJE

Birželio [illegible] dieną Devintinės – Kristaus Kūno [illegible] šventė. [illegible] val. bažnyčioje giedama [illegible] liausios [illegible] dies liturgija, 10:30 val. šv. Mišios. [illegible] nistrator [illegible]

Po [illegible] šioms pa[illegible]baigus, procesija aplink bažnyčią. Procesijoje mergaitės [illegible] gėles, moterys tautiniais drabužiais [illegible] rankose. Choras [illegible] teikia [illegible] garbę ir šlovę. Procesija [illegible] stoja prie keturių papuoštų altorėlių. [illegible] palaimintoje [illegible] tulaičio [illegible] trečiu ir tautinė vėliava. [illegible] dos [illegible] – tai Dievo Kūno šventė [illegible] Lietuvoje. [illegible] tėvas [illegible] iejus – mūsų laikinas [illegible]

Po [illegible] pamaldų parapijiečiai [illegible] renkasi į salę. Čia [illegible] užkandžiai ir kava. Kokia proga? Net dvi. Pirma – išleidžiame du jaunus Lietuvos studentus, kurie šiais metais studijavo Overbrook Aklųjų institute. Tai Žydrūnas Šimkus ir Vygantas Raukštas. Pirmasis nuo Plungės, antrasis panevėžietis. Šias išleistuves organizavo Lietuvių Moterų klubų federacijos Philadelphijos klubas.

Antra proga – Suaugusių lietuvių kalbos mokyklos mokslo metų pabaiga, su menine programa visuomenei. Tai lietuvių kalbos studentų pasirodymas pasiektais laimėjimais ir apie tai, ko buvo mokomasi.

Po užkandžių, dovanų rinkimo, laimėjimams bilietų platinimo, vyko oficiali programa. Klubo pirmininkė Snieguolė Jurskytė papasakojo apie išleidžiamuosius studentus, kaip jie sėkmingai mokėsi institute, kaip jie per visus mokslo metus buvo globojami trijų šeimų: Matausku, Dragūnų ir Mameniškių. Mokslo metu, šalia studijų, stud. Žydrūnas dar pasižymėjo mokyklos sporte, o Vygantas šalia studijų dar ėmė varpų muzikos [illegible]kas.

Kalbėjo ir patys išleidžiamieji. Jie nuoširdžiai dėkojo, ypač šeimoms pas kurias praleisdavo savaitgalius Philadelphijos BALFo skyriui ir visiems lietuviams už malonų jų priėmimą. Taip pat pasakojo apie savo darbo planus Lietuvoje.

Sekė Suaugusių mokyklos meninė programa. Programoje – poezijos ir dainų montažas „Lietuva Maironio poezijoje". Programa pradėta daina „Prašom, prašom paklausyti". Pranešėjas Robertas Silbertis (prieš dvejus metus atėjęs į mokyklą visai nemokėdamas lietuvių kalbos!

Jis savo įžanginėje kalboje pažymėjo, kad šalia mokymosi žodžių ir sakinių sudarymo, daina ir poezija žiebė studentų širdyse tautinę sąmonę, kad baigiant mokyklą jie nori būti aktyvūs lietuvių bendruomenės nariais.

Studentai gražiai padeklamavo „Poeto norą", „Trakų pilį", „Vilnius prieš aušrą", „Lietuva brangi", ištrauką iš „Jūratė ir Kastytis". Padainavo keturias dainas, iš kurių pažymėtina muziko Wilfredo improvizacija iš „Oi, žiba žiburėlis". Dainas akordeonu palydėjo Magdalena Cox, cello – Wilfred Fricbys, Aleksa Kox ir piano – Marijona Silbertienė.

Pabaigai studentai pašoko Jievaro tiltą, šio šokio išmokė Estera Wašauskienė. Publika programą palydėjo gausiais, nuoširdžiais plojimais.

Išbandyta laimė laimėjimuose, kur laimikiai buvo 60 dol. ir du lietuviški rankšluoščiai, kuriuos padovanojo Kreivėnienė. Taip pat salėje suaukota Aklųjų institutui Lietuvoje daugiau negu 700 dol.

B. K.

JAV LB Tarybos rinkimų Grand Rapids apylinkės komisija. Iš k. – Jonas Treška, komisijos pirm. Petras Treška ir Juozas Ugianskis balsavimų būstinėje.

CLASSIFIED GUIDE

FOR SALE

Pigiai parduodu virtuvės stalą su 4 kėdėm, sofą ir 2 fotelius. **Tel. 708-346-9713**

Išvažiuoja – Parduoda lango vėsintuvą GE firmos, beveik naują, ir „microwave" krosnelę. Skambinti: **708-346-0287 8 v.r. – 10 v.r. ir 8 v.v. – 10 v.v.**

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 ½ West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Cleaning attics, garages, basements; cutting & removing trees. **Free estimate. Call Vytas, tel. 312-436-1437**

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: **Gedlminas: tel. 312-925-4331**

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriuir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

APLANKYKITE PABALTIJĮ
LIETUVA '94
Kreipkitės į mus — suplanuosime jūsų kelionę.
Prieinamiausios kainos
Finnair ir SAS oro linijomis
"economy" ir "business" klasė
Viešbučiai
GO BALTIC
Mūsų naujas leidinys apie Skandinavijos ir Baltijos kraštus — perskaitykite!
1-800-451-9511
UNIONTOURS
Įsteigta 1931 m.
245 Fifth Ave., New York, N.Y. 10016
Tel. 212-683-9500 ASTA Fax 212-683-9511

LIETUVOS AIDAI
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v. v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.
Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

LITERATŪRINĖ NAUJIENA

LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veikalas 864 didelio formato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Leidėjas — mecenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas — Lituanistikos Institutas.

Leidinys gaunamas „Drauge", 4545 West 63rd Stree, Chicago, IL 60629. Knygos kaina — $30.00. Užsisakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridedama $4.00, į Kanadą — $6.00, į kitus kraštus — $6.50. Illinojaus gyventojai visais atvejais dar primoka $2.63 valstijos mokesčių.

LAIŠKAI

NEAIŠKŪS MOTYVAI

„Draugo" birželio 4 d. laidoje yra paskelbta JAV LB XIV Tarybos rinkimų rezultatai. Išrinktųjų narių pavardės skelbiamos alfabeto tvarka, o likę kandidatais — balsų daugumos eile.

Man ir, manau, kitiems, būtų įdomu sužinoti priešingai — apygardų išrinktų narių balsų skaičius, o ne alfabetine tvarka jų pavardes. Tas suteiktų skaitytojams ir balsuotojams progą sužinoti išrinktųjų populiarumą. Dabar gi tarp išrinktų narių mažiausiasi gavęs balsų gali būti pirmutinis laimėjusių sąraše.

Kodėl nenorima pasakyti pavardės asmenų, išrinktų su mažesniu balsų skaičiumi? Gyvendami demokratiškame krašte, skaitome Amerikos balsavimo rezultatus. Čia visuomet yra pažymima kokį balsų skaičių gavo išrinktasis. Būtų įdomu sužinoti iš LB centro vadovybės, kokiais motyvais remiantis nebuvo norima paskelbti visuomenei išrinktų kandidatų balsų skaičių.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

NUO KADA PRADĖJO „MIRTI" RESTORANAI?

„Draugo" 1994.VI.18 laidoje, JAV LB ekoniminių reikalų tarybos informacijos skyriuje, Rimos Jakutytės straipsnyje „Ekonomikos žvilgsnis iš Lietuvos", rašoma — Restoranas „Dainava" **mirė** (mano pabraukta, A.J.).

Iki šiol mirtis buvo siejama su žmogaus gyvybe. Sakydavome, žmogus mirė ar žuvo nelaimėje, o restoranai, bankai, prekybos įmonės užsidarė, likvidavosi, augalai sunyko, paukščiai, gyvuliai nugaišta.

Šio straipsnio autorė turbūt yra iš Lietuvos ir labai reikšmingą žodį „mirtis" vartoja ne vietoje. To paties straipsnio kitoje vietoje yra panaudotas žodis „baldžiai". Nepaskaitęs turinio negalėtum pasakyti, ką tas žodis reiškia. Lietuvoje paplito tiek daug naujadarų ir svetimžodžių, kad išeivijos skaitytojams sunku susigaudyti. Išeivijos ir net Lietuvos spaudoje daugelį kartų buvo rašyta apie naudojamus svetimžodžius, kuriuos lengvai galima pakeisti jau įsipilietinusiais lietuviškais žodžiais. Dažnokai net tame pačiame straipsnyje galima rasti rašant abi sąvokas: asociacija ir sąjunga. Lietuvoje yra pakankamai išsimokslinusių lituanistų, kurie turėtų kalbos grynimą neatidėliojant tvarkyti.

Visokie „baldžiai" — baldų dirbėjai, „spinčiai" — spintų dirbėjai, „loviai" — lovų gamintojai ir t.t. Ar nepakako medžio darbams vartoti žodį „stalius", o įvairiems metalurgijos darbams — mechaniko, šaltkalvio ar kalvio?

Net į konstituciją buvo bandoma įgrūsti žodį „balatiruotis", kurio reikšmę net angliškai kalbantiems buvo sunku suprasti. Per didelį riksmą šis žodis jau baigiamas užmiršti, o tuo tarpu „reitingas" dar dažnai naudojamas.

Susipraskite, mokytieji Lietuvos žurnalistai ir kalbininkai, ir nevartokite naujų svetimžodžių, nepaisant, kad jie būtų iš slavų ar anglų kalbos.

Antanas Juodvalkis
Chicago, IL

KALBOS RŪPESČIAI

Džiugu, kad mūsų kalbos grynumu rūpinamės, dėl jo „sergame", bet ar visad pagrįstai?

Birželio 21 dienos „Draugo" laiškų skyriuje Aldona Palukaitienė kritikuoja A. Gečio laišką dėl JAV LB veiklos. Nemanau, kad ta kritika rimtai pagrįsta.

Kalba yra tautos gyvenimo reiškinys, kartu su gyvenimu, keičiasi ir kalba, atsiranda nauji reiškiniai, atsiranda ir nauji žodžiai šiems reiškiniams nusakyti. Mūsų bendrinei kalbai Jablonskis parinko jo gyvenamo meto kaimo kalbą, tačiau jis neneigė ir reikalo kurti naujadarus, kur jie buvo reikalingi, ir juos grįsti lietuvių kalbos žodžių darybos dėsniais. Galime drąsiai teigti, kad „sankcionavimo", „ratifikavimo" sąvokos to meto kaime nebuvo žinomos, tai joms ir nebuvo sukurti liaudies žodžiai. Tiedu, o vėliau nemaža ir kitų žodžių įsipilietino mūsų kalboje, pradėjus gyventi valstybiniu gyvenimu. P. Palukaitienė sako, kad, pagalvojus, tuos jai nepriimtinus žodžius galime pakeisti lietuviškais. Kodėl ji to nepadaro savo laiške?

Jeigu kas nors dabar prabiltų Mindaugo ar Vytauto laikų kalba, vargu ar susikalbėtume.

Turime rimtai kovoti su sovietmečiu lietuvių kalbą užteršusiomis svetimybėmis, kurios yra išstūmusios neprikklausomybės metais naudotus žodžius. Kai kuriose mūsų radijo programose, nežiūrint klausytojų prašymo kalbą apsivalyti, vis dar girdime „filialus", „reisus" ir kitokį kalbos šiukšlyną. Jeigu mūsų pastabos nepasiekia radijo programų vadovybių, nesidrovėkime paskambinti tokių skelbimų davėjams ir juos tvirtai papeikti.

Vytenis Statkus
North Riverside, IL

KUR DINGO LIETUVIAI DAKTARAI?

Nors pats savęs nelaikau etnišku lietuviu, visgi gimiau Kaune, buvau įregistruotas studentu Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultete 1939–1940 mokslo metais. Esu „Draugo" skaitytojas.

Aš visuomet buvau nuomonės, jog Šv. Kryžiaus ligoninė yra iš esmės lietuviška institucija,tarnaujanti lietuviams pacientams, kurių daugumą prižiūri lietuvių gydytojai. Kai neseniai skaičiau didelį, ištiso puslapio „Holy Cross Physicians Association" skelbimą jūsų laikraštyje pastebėjau, kad tarp tų suminėtų 54 „Great doctors", tik gal du ar trys — pagal pavardes — lietuviai. Kur gi dingo visi lietuviai daktarai?

Nicholas I. Gemell, M.D.
Crystal Lake, IL

DAIKTUS VADINKIME JŲ TIKRAIS VARDAIS

Prieškarinei Lietuvai užsieny atstovavo jos pasiuntiniai, jų darbovietės buvo vadinamos pasiuntinybėmis (žiūr. LE). Dabar, atgavus nepriklausomybę, vien ambasadoriai ir ambasados.

Ambasadorius, kaip žinome, yra aukščiausias diplomato laipsnis. Juos turi tik didelių valstybių prie didelių valstybių akredituoti atstovai, su gausiais būriais pagalbinio personalo. Tuo tarpu prie mažesnių valstybių pasitenkina pasiuntiniais, su kukliais pagalbinio personalo kadrais. Tai koks kipšas sugundė mūsiškius taip pasipūsti? Išeivijos numylėtinis Stasys Lozoraitis ir prie Italijos vyriausybės Romoje ir prie JAV Vašingtone atstovo pareigas ėjo Charge d'affaire titulu, tai iš kur išdygo ambasadoriaus titulas? Panašiai ir buvusio konsulo Aniceto Simučio, kaip lygiai ir kitų atstovų (Carakase, Kijeve, Minske). Sakau, ar tik nebus čia savo rankos pridėję mūsų uolūs laikraštininkai, nes iki šiol neteko girdėti, kad Seimas būtų priėmęs tokį įstatymą — visas atstovybes paaukštinti. O be įstatymo paramos tituluotis svetimu laipsniu draudžia Baudžiamasis statutas. Todėl nevelkime į bėdą gerų žmonių.

Stasys Griežė
Dudley, MA

Vytautas ir Martha Račkauskai.

TEISININKO VYTAUTO RAČKAUSKO NETEKUS

Vytautas Račkauskas, gimė 1910 m. sausio 2 d. Kaune. Pirmajam pasauliniam karui kilus, su tėvais buvo pasitraukęs į Voronežą, Rusiją, kur pradėjo ir pirmuosius mokslus. Grįžęs į Lietuvą, mokslą tęsė Kaune, ir 1929 m. baigė Aušros gimnaziją. Tais pačiais metais įstojo į Lietuvos universiteto teisių fakultetą ir studijavo teisę. 1933 metais Vytauto Didžiojo universitete gavo teisių mokslo diplomą. Teisės studijas — kovą su chuliganizmu — gilino 1942-43 m. Fridricho Wilhelmo universitete Berlyne ir 1944 m. Karaliaučiaus universitete.

Baigęs teisės studijas Vytauto Didž. 1933 m. pradėjo dirbti Teisingumo ministerijoje. Kaune atliko teismo kandidato praktiką, Ukmergėje buvo tardytoju, Marijampolės ir Vilniaus apygardų teismo prokuroro padėjėju. 1940 m. atstovavo Lietuvos prokuratūrai rusų politruko nusižudymo byloje. Bolševikams okupavus Lietuvą, laiku pasitraukė į Vokietiją ir tą laiką išnaudojo, gilindamas anksčiau minėtas teisines žinias.

Karui pasibaigus, 1947-49 m. buvo tremtinių soc. reikalams valdininkas prie D. Britanijos darbo ministerijos, vertėjas anglų teismuose. Kartu dirbo Europos savanorių darbininkų stovykloje Hull , Anglijoje. Emigracijai prasidėjus, 1949 m. Vytautas su šeima persikėlė į Kanadą, o 1953 m. atvyko į JAV ir įsikūrė prie Čikagos esančiame Cicero miestelyje, kur visą laiką gyveno.

Studijuodamas įstojo į L.S.T. Korp! Neo-Lithuania, o, baigęs studijas, įsijungė į filisterių sąjungą, tautininkus, jaunalietuvius ir šaulius. Ne tik buvo aktyvus narys, bet ir pirmininkas ir savo sugebėjimus atidavė lietuviškai veiklai. Išeivijoje nenutolo nuo sau artimų organizacijų ir dalyvavo jų veikloje. Ypatingai buvo veiklus ir nuoširdus Korp! Neo-Lithuania rėmėjas. Velionis Vytautas lankė neolituanų stovyklas, dalyvavo korporacijos suvažiavimuose ir savo gyvenimišką patirtį atidavė organizacijos veiklai.

A.a. Vytautas buvo daugelio talentų žmogus ir dažnas pasinaudojo jo patarimais bei profesine pagalba. Jis buvo gerai pasiruošęs teisininko profesijai, tik, susiklosčiusios gyvenimo sąlygos, neleido to išnaudoti. Bet ir čia Vytautas daugeliui lietuvių gelbėjo sudarant testamentus, atstovaujant teismuose ir kitose valdžios įstaigose, nes gerai mokėjo anglų kalbą ir susigaudė šio krašto teisiniuose labirintuose.

A.a. Vytautas duoną pelnė, tarpininkaudamas nekilnojamo turto pardavimui, vėliau įsitaisė brangenybių prekybą ir kartu pradėjo laikrodžius taisyti. Buvo žinomas, kaip sąžininkas specialistas.

Ne svetima jam buvo ir lietuviškoji spauda bei fotografija. Bendradarbiavo Lietuvos ir išeivijos spaudoje, aprašinėdamas įvykius ir paįvairindamas savo darytomis nuotraukomis. Gyvenime buvo visad linksmas ir nuoširdus kaimynas, draugas ir kolega. Mylėjo šeimą, ypač džiaugėsi vaikaičiais ir net provaikaičiu; buvo vedęs latvaitę, kuri išmoko lietuviškai ir išmokė abu vaikus.

A.a. Vytauto Aleksandro Račkausko palaikai buvo pašarvoti Hallmark laidojimo namuose Cicero. Atsisveikinimą suruošė Korp! Neo-Lithuania ir jį pravedė vyr. valdybos arbitras Vaclovas Mažeika, garbės sargyboje stovint kolegoms neolituanams. Korp! Neo-Lithuania vardu kalbėjo Mečys Valiukėnas, nušvietęs a.a. Vytauto nueitą gyvenimo kelią, vyr. valdybos pirm. Vida Jonušienė ir Čikagos padalinio pirm. Algis Modestas. Visi kalbėtojai pareiškė gilią užuojautą liūdinčiai šeimai. Atsisveikinimas užsklęstas Marijos giesme.

A.a. Vytauto karstas iš koplyčios buvo perneštas į Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčią, kurioje kun. Antanas Zakarauskas aukojo šv. Mišias, pasakė pamokslą ir palydėjo į kapines. Pamaldų metu giedojo solistas Jonas Vaznelis, pritariant vargonais. Iš bažnyčios velionio karstas buvo nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines, kuriose buvo atliktas paskutinis patarnavimas ir pagiedotas himnas.

Taip dar vienas taurus lietuvis rado amžiną poilsį draugingoje, nors ir svetimoje žemėje. Ilsėkis ramybėje, mielas kolega Vytautai.

A. Juodvalkis

NE VISAI TIKSLI ŽINIA APIE TRAKTORIUS

Birželio 16 d. „Drauge" rašoma, kad viena ponia užsakė traktorių savo artimiesiems Lietuvoje ir mokėjo 5,000 dol., „...nes ten kainuotų apie 20,000 litų...".

Be abejo, traktoriai kainuoja įvairiai. Birželio 9 d. „Lietuvos ryto" žemės ūkio technikos skelbimų skyriuje radau 11 skelbimų apie parduodamus traktorius. Trys skelbimai buvo apie naujus. Du pavyzdžiai: parduoda „naują traktorių T-25 su kabina — kaina 8,600 litų". Tai būtų apie 2,150 dol. Kitas: parduoda „naujus LTZ 55A traktorius. Kaina 12,000 litų". Doleriais — apie 3,000.

Būtų įdomu paskaityti šiek tiek išsamiau apie dabartinę žemės ūkio padėtį. Gal kas iš naujai atvažiavusių ar besilankančių lietuvių galėtų daugiau apie tai parašyti.

Romas Pukštys

KUR DU STOS, VISADOS DAUGIAU PADARYS

Algis Liepinaitis „Laiškų skyriuje" buvo parašęs kvietimą lietuviškai visuomenei, kad jie siųstų „Draugą" ir kitus lietuviškus laikraščius mūsų tautiečiams, išblaškytiems po Rusijos plotus ir kitiems, kurie gyvena Lenkijoje, Ukrainoje, Baltgudijoje — Lietuvių Bendruomenės valdyboms. Sveikintinas patarimas, bet kažin ar pavieniai asmenys pajėgtų atlikti šį laikraščių užprenumeravimą ir siuntinėjimą. Mes turime nemažai lietuviškų organizacijų, klubų ir draugijų, kurios pajėgtų užprenumeruoti bent vieną lietuvišką laikraštį. Manyčiau, kad jų turimos kasos nenukentėtų, o turėtų dvigubą naudą: paremtų lietuviškus laikraščius ir suteiktų džiaugsmą išblaškytiems lietuviams.

Lietuvių Bendruomenių valdybų adresus būtų galima gauti Lietuvos konsulatuose, LB krašto valdybose ir laikraščių redakcijose.

Lietuviai, gyveną Lenkijoje, Baltarusijoje, Ukrainoje, Rusijos žemės plotuose džiaugtųsi gavę lietuvišką spaudą, kurios jie patys nepajėgia išleisti ar užsiprenumeruoti.

Asmenys, priklausą įvairioms organizacijoms, klibinkite savąsias valdybos ir stenkitės, kad išblaškytų lietuvių šauksmas būtų išklausytas.

Antanas Paužuolis
Chicago, IL

DR. ST. TUMINĄ PRISIMENANT

Norėčiau pradėti prof. J. Ambrazevičium (Brazaičiu) — literatūros istoriku, kritiku ir prof. E. Kretschmer'iu — pasaulinio garso psichiatru.

Vokiečių okupacijos metais vien savo malonumui paklausydavau prof. J. Ambrazevičiaus paskaitų. Kartą jis kalbėjo apie Maironio veidą: keturkampis veidas, sučiauptos lūpos, gilios, gal net užsisvajojusios akys, neišsivysčiusios šypsnio raukšlės veide ir t.t. Ambrazevičius mėgino surasti ryšį tarp Maironio veido išraiškos ir jo kūrybos. (Kitą kartą panašiai kalbėjo ir apie Vaižgantą — Maironio priešingybę).

Tuebingene teko klausyti prof. E. Kretschmer — „Koerperbau und Charakter" autorių Turbūt kiekvienais metais naujiems studentams primindavo, kad jis dar nesutikęs normalaus žmogaus, išskyrus šią auditoriją, kuriai šiuo momentu kalba. Bet jo išvados apie kūno ir charakterio harmoniją buvo tikrai įdomios.

O dabar — apie dr. St. Tuminą.

Noriu pabrėžti, kad aš jo **nepažinau, nesu jo net matęs.** Taigi, prisiminimus rašau iš istorikams taip pageidautinos distancijos. Turėtų būti pakankamas pagrindas objektyvumui, tačiau nedaug turiu objektyvios medžiagos jo biografijai nušviesti. Jeigu kas paskaitys, manau, atleis man jau vien už mano drąsą bei prisipažinimą savo trūkumų. O raminuos dar ir tuo, kad ir man neteko sutikti žmogaus, neturinčio nė vieno trūkumo, išskyrus jus.

Pirmą kartą Tumino pavardę užtikau prieš 30 metų. Tada pradėjau rinkti po šapelį, po žagarėlį medžiagą studentų ir **gydytojų „Gajos" korporacijos** istorijai. Gerą dešimtmetį vėliau, jo pavardę paminėjau 1941 m. į Sibirą išvežtųjų gydytojų sąraše. Dar už keleto metų užtikau tokiame ateitininkų laikraštyje „Studentų dienos" (1938 m.) stud. Br. Stasiukaičio straipsnį su St. Tumino nuotrauka. Neprisimenu, iš kur gavau antrą nuotrauką. Trečioji daryta 1940 m. liepos mėn. kaip „Lietuvos liaudies kariuomenės medicinos karininkas". Raudonarmiečio uniforma, aukšta kakta, bet mažilyčiais ūsiukais. Net nedrąsu vadinti ūsiukais.

Dr. Stasys Tuminas.

Būčiau linkęs vadinti kokiu želdynėliu.

Šiaip visos trys nuotraukos labai panašios. Beveik nematyti jokių senėjimo žymių, veido papilnėjimo, akių apsiblausimo.

Ovalus veidas, stati kakta, plaukai atrodo tamsoki, kaip ir antakiai, lygūs. Nosis taisyklinga. Giloka raukšlė viršutinėje lūpoje, pačios lūpos — laisvai sudėtos, nesijaučia nei įtampos, nei dirbtinumo žymių. Nėra net „nutaisyto" šypsnio (taip mėgstamo pozuojant), o tik paprastumas ir atidumas. Tiesa, beveik užmiršau akis. Dėl tų akių rašau ir šiuos prisiminimus. Bežiūrint į jas trijose nuotraukose, mūsų žvilgsniai, taip sakant, susitiko. Tokiu ramumu žvelgia tiesiai į tave, į tavo vidų (ne į tuštumą ir ne į tolį, bet tiesiai į tavo vidų). Rodos, pagaus subtiliausią sielos virpėjimą, supras ar reikalingas džiaugsmas, ar užuojauta.

Štai kodėl rašau. Rašau,nes biografinių žinių turiu labai mažai.

Dr. St. Tuminas turėjo tėvus (tikriausiai jie vadinosi Tuminais). Bet kas jie? Ar Stasiukas augo vienišas, ar su broliais ir sesutėmis? Stasys gimė 1904 metais. A. Masionis mini, kad tai buvo lapkričio 25 d., o J. Krakauskas — kad to pat mėnesio 5 d. Nė vienas neužsimena, pagal kokį kalendorių duomenis mini. Taigi turiu taip ir palikti be jokių komentarų.

Pasaulį išvydo Miežaičių km., Joniškio valsč., Šiaulių apskr. Ten ir augo, o gimnaziją lankė ir ją baigė 1925 m. Šiauliuose. **Įstojo į medicinos fakultetą** Kaune ir jį baigė 1930 m. Jau su gydytojo diplomu baigė PLP karo mokykloje aspirantų kursą. Taip ir liko kariuomenės gydytoju, pradžioje aviacijoje, o vėliau — DLK Margirio pėstininkų pulke.

Rusiškoji sovietinė okupacija 1940 m. užtiko kapitoną-gydytoją St. Tuminą vis dar kariuomenėje. Uždėjo sovietinį mundurą (minėjau, kad šitaip „pasidabinęs" yra trečiojoje nuotraukoje). Dar ir 1941 m. tarnavo sovietiniame 294 šaulių pulke. Kiek ilgai? 1941 m. birželio 14 d. NKVD jį areštuoja. Tikriausiai liaudies priešo, išnaudotojo, bandito ar panašiu kaltinimu. Be teismo išvežamas į Norilsko gulagą. Vežė tuo laiku, kai tauta sukilo prieš baisiausią 20-ojo amžiaus terorą, vežė, kai tauta išgyveno, kad ir laikiną laisvės euforiją ir žuvusių didvyrių pagerbimą. Deja, vežė ne pagal „Kovų ir kančių istorijos" prabangą, bet užkaltuose gyvuliniuose vagonuose. Be vandens, išbadėjusius, su vieninteliu patogumu; kibiru vagono kampe moterims ir vyrams... (Be amžiaus, partinio ar religinio skirtumo.) Tokiuose „patogumuose", viskuo aprūpintiems, buvo tikra palaima ir gimti, ir numirti. O, vargše naivuoli! Dar gerai, jei tai būtų tik naivumas...

Dr. Tuminas, iškentęs visus Sibiro taigų „malonumus", 1947 m. iš lagerio buvo paleistas, **be teisės grįžti į Lietuvą.** Ką jis tada veikė? Nežinau ir nemėginsiu spėlioti. Į tėvynę grįžo 1957 m. Pradėjo dirbti 1-oje poliklinikoje Vilniuje. Kada išėjo, kaip sakoma, į užpelnytą poilsį?

Lietuvai vėl atgavus laisvę, tuometinis Krašto apsaugos ministras A. Butkevičius už nuopelnus Lietuvos kariuomenei Stasiui Tuminui suteikė pulkininko leitenanto laipsnį. Po to jis netrukus mirė.

St. Tuminas nuo gimnazijos laikų priklausė ateitininkų sąjūdžiui. Kai Kauno universitete 1927 m. pradėjo kurtis studentų medikų „Gajos" korporacija, jis buvo vienas pirmųjų, šalia Račiūno, Pavalkio, Konkulevičiūtės, Aleknos, Zubino, Kazlausko, Kudirkos, Meškausko, Čerskaus, Jusionio, Strimaičio ir keletos kitų. Pirmojoje K. „Gaja" valdyboje **matome ir St. Tuminą (1928** m.)

Dr. Stasys Tuminas mirė Vilniuje 1993 m. rugsėjo 25 d. Palaidotas Antakalnio kapinėse. Tose pat kapinėse sutelpa tauriausi Tautos sūnūs ir dukros, bet ir jos niekšai; žuvę dėl tėvynės laisvės, bet ir stribai; nukankintieji, bet ir jų žudikai. Į amžinojo poilsio vietą palydėjo giminės, pacientai, pažįstami, ginklo draugai ir likę „Gajos" broliai ir sesės. Viešpatie, duok jam užtarnautą poilsį ir ramybę Tavo rankoje.

Žiūriu į 3 skirtingas tavo, nepažįstamas broli, nuotraukas, ypač į tavo akis. Jos jau užgęsusios žemės dienai ir nakčiai. Taip norėtųsi pajusti ir tavo sielos virpesių akordus...

Dr. Kazys Pemkus

A.†A.
ALDONA DRĄSUTIENĖ

Gyveno Chicagoje.

Mirė 1994 m. birželio 20 d., 12:27 val. po pietų, sulaukusi 85 metų.

Gimė Vilniuje. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: duktė dr. Jolanta Peckienė, žentas dr. Šarūnas Peckus, anūkai — Linas Peckus su žmona Carolyn Scholz ir Darius Peckus. Taip pat giminės Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. dipl. inž. Prano Drąsučio, mirusio 1959 m.

Velionė pašarvota penktadienį, birželio 24 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 25 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **duktė su šeima.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Žurnalistė Jūratė Kazickas ir ABC programos „20/20" korespondentė Lynn Sherr išleido naują knygą apie žymias Amerikos moteris. Knygos pavadinimas — „Susan B. Anthony Slept Here: A Guide to American Women's Landmarks". Knygoje aprašoma žymių ir ne taip žymių Amerikos moterų gimimo vietovės, specialūs muziejai, skirti moterų temom ir pan. Abi autorės užaugo visai netoli ankstyvojo feminisčių judėjimo veikėjų gyvenviečių — Kazickaitė netoli Carrie Chapman Catt, o Sherr netoli Anna Howard Shaw namų. Taip rašoma „Chicago Tribune", birželio 12 „Womannews" skyriuje.

Čikagos Lietuvių pensininkų sąjungos narių susirinkimas-pobūvis bus birželio 30 d., ketvirtadienį, 1 val. p.p. Šaulių rinktinės namuose, 2417 W. 43 St. Darbotvarkėje: trumpi pranešimai, meninė programa, pietūs ir visų mėgstamas dovanų laimėjimas. Nariai maloniai kviečiami dalyvauti.

Birželio 22 d., aprašant Astos Tijūnėlytės mokslo pasiekimus, praleista, kad ji yra baigusi ne tik Kr. Donelaičio pradžios, bet ir aukštesniąją lit. mokyklą. Asta yra lankiusi ir Pedagoginį lit. institutą Čikagoje.

„Chicago Tribune" kelionių skyriuje birželio 19 d. aprašoma kelionių įdomybės ir sunkumai, keliauiant per buvusias Sovietų sąjungos respublikos ir apskritai buvusią Sovietų imperiją. Žurnalisto David Rocks dėmesį patraukė Čekoslovakija, Lenkija, Bulgarija ir pan. Tačiau, autorius pamini, kad Baltijos kraštai — Lietuva, Latvija ir Estija daugiausia pasikeitė iš buvusių Sovietų respublikų. Pagal autorių, galima keliauti iš Stokholmo, Helsinkio ir Varšuvos į tuos kraštus ir per juos, kaip per langą, žiūrėti kaip jiems sunku persiorientuoti naujame pasaulyje. Šiuose kraštuose šiaip sau turistas gali lengvai rasti rūmų ir pilių bei bažnyčių.

Maria aukštesnioji mokykla (6727 S. California) vėl ruošia „ženklų kalbos" kursus, kuriuose bus mokama susikalbėti su kurčiaisiais. Anksčiau suruoštieji kursai buvo labai populiarūs, todėl ryžtamasi juos pakartoti. Kursai tęsiasi devynias savaites, šeštadieniais tarp 10:30 ir 11:30 val. ryte, pradedant rugpjūčio 13 d. Visų kursų kaina — 35 dol. Pamokos vyks Maria mokyklos patalpose. Norintieji užsiregistuoti arba gauti daugiau informacijų, prašom kreiptis tel. 312-925-8686.

Illinois gubernatoriaus Jim Edgar ruoštame priėmime Čikagos ir apylinkių tautinių šokių grupėms (birželio 13 d.) iš kairės: Kastytis Šoliūnas, gub. Jim Edgar, Rasa Poskočimienė, „Spindulio" vadovė, ir Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza.

x **A.a. Faustinos Mackevičienės** atminimui Ateitininkų Federacijos fondui aukojo šie asmenys: po **$25** — dr. Petras ir Stefa Kisieliai ir dr. Adolfas ir Jadvyga Damušiai. Po **$20** Aldona ir Vytas Šoliūnai ir Julija Smilgienė.

Ateitininkų Fed. fondas taria nuoširdų ačiū.

(sk.)

x **Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė** ruošia tradicines Joninės š.m. birželio 25 d. 7 val. vakaro savo namuose, 2417 W. 43 St., Chicago. Kviečiame šaulius ir visuomenę gausiai dalyvauti šiame pobūvyje. Bus šalti užkandžiai, šilta vakarienė, veiks baras, laimės šulinys, bus dovanų paskirstymas. Šokiams gros V.D. Šaulių rinktinės orkestras, vadovaujamas Kosto Ramanausko. Informacijai kreipkitės šiais tel.: **312-376-0551** arba **312-434-3713. V.D. Šaulių rinktinės valdyba.**

(sk)

x **„Saulutė"**, Lietuvos našlaičių globos būrelis dėkoja už aukas Lietuvos vargstantiems vaikams: Frank Janulis $25, Liuda Balčienė dvi dideles dėžes gerų rūbų. Ačiū „Saulutė", **419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.**

(sk.)

x **Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime** jums nuoširdžiai patars ir patarnaus, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis, tel. 312-360-5530** arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis, tel. 312-360-5531** ir **Paulius Kurkulis, 312-360-5627,** dirbą su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: **tel. 1-800-621-2103.**

(sk)

x **Jei reikalinga įsigyti vairavimo teisės** (IL Driver's License) — kreipkitės į Ed.Šumaną, **tel. 1-708-246-8241.**

(sk)

Auka steigiamam „Draugo" paramos fondui— yra lietuvybės laidas ateities kartoms.

Čekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION

4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio

NAUJI „DRAUGO" SKAITYTOJAI

Alfonsas Aniulis, San Diego, CA.

Zina D. Zabulis, Glastonbury, CT. Užpren. Zita Dreslius, Hartford, CT.

Vitoldas Okulevičius, Chicago, IL.

Zigmas Bacevičius, Woodhaven, NY

Joseph Dauparas, Chicago, IL

Ray Stevens, Algonquin, IL

Ane Kleinaitis, Lockport, IL. Užpren. E. Josupait, Lockport, IL

Juozas Macėnas, Lemont, IL. Užpren. J. Vaineikis, Oak Lawn, IL

Stasys Jokubauskas, Palos Hills, IL

Elena Sieczkowski, Orland Park, IL. Užpren. V. Paulionis.

Zigmas Mikužis, Jr. Chicago, IL

Mrs. S. Heller, Brightwaters, N.Y. Užpren. Tauby Shimkin, Urbana, IL

Asta Petrauskas, Chicago, IL. Užpren. J. Jasenas.

Dalia Jermalavičius, Glenview, IL. Užpren. Julia Lungienė, Chicago, IL.

Zita Masley, Gatesville, TX

Juozo Lukšos-Daumanto mokykla, Garliava. Užpren. Ona Kartanas, Omaha, NE.

Audronė Matijošienė, Vilnius. Užpren. Marija Ulinskaitė, Rochester, NY.

Vyg. Gutpazakis, Alytus. Užpren. E. Baršketienė, Hinsdale, IL.

Soeur Ona Kibelkaitė, Paris, France. Užpren. J. Vaineikis, Oak Lawn, IL.

Kazys Keblis 9242 E. Helen, Tucson, AZ, Užs. P. Guntis, Tucson, AZ.

Kostas Norvila, Brooklyn, N.Y. Užs. Povilas Norvilas.

Rita R. Karas, St. Charles, IL

Kun. Petras Purlys, Kauno Kun. seminarija. Kaunas.

Dr. Elena Adamonytė, Panevėžys. Užs. Joseph Petrikas, St. Petersburg, FL.

GUBERNATORIUS SVEIKINA VYKSTANČIUS Į LIETUVĄ

Baigėsi mokslo metai, Čikagą užliejo vasaros kaitra, o daugelio Čikagos lietuvių mintys krypsta ne į atgaivinančias atostogas prie ežero, o į šios vasaros kelionę Lietuvon dalyvauti Dainų šventėje. Daugelį metų Šokių ir dainų švenčių tradicijas tęsė lietuviai, karo vėtrų nublokšti toli nuo savo Tėvynės. Džiaugėmės, kai į paskutiniąsias atvyko vienetai iš Lietuvos šokti ir dainuoti su mumis, o dabar mūsų grupės jungiasi Dainų šventėje mūsų tėvų žemėje.

Atsisveikinti su tautinių šokių grupėmis, vykstančiomis į Lietuvą, birželio 13 d. popietę, Illinois gubernatorius Jim Edgar, talkinant asistentei Pat Michalski, suruošė priėmimą savo Čikagos įstaigos patalpose. Susirinko vadovai ir atstovai iš: „Grandies", „Spindulio", Klumpės", „Lėtūno", „Vilties" ir „Vijūno". Grupės vadovui įteikęs įrėmintą pasveikinimo raštą, gubernatorius su kiekviena grupe nusifotografavo. Regina Narušienė susirinkusiems pristatė gubernatorių ir jam padėkojo ne tik už priėmimą, bet ir už drąsą remiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, Amerikos valdžiai dar nepripažinus Lietuvos valstybės. Gubernatorius Jim Edgar, gimęs II pasauliniui karui pasibaigus, sakė, jog mokykloje mokėsi, kad Amerika nepripažįsta Baltijos tautų įjungimo į Sovietų Sąjungą, bet tais laikais nemanė, kad kada nors tos mažos valstybės, ta maža Lietuva, įstengs ne tik pati išsilaisvinti, bet sugriauti ir visą Sovietų Sąjungą. Jis džiaugėsi, kad čikagiečiai vėl gali laisvai keliauti į savo protėvių žemę, ir šposaudamas linkėjo visiems grįžti, kad galėtų rudenį balsuoti gubernatoriaus rinkimuose. Reginai Narušienei gubernatorius įteikė dovanėlę nuvežti Lietuvos prezidentui Algirdui Brazauskui.

Maloniai bendraudami, visi dar pasivaišino, pastebėdami, kad stalą puošė raudonų gvazdikų, geltonų ramunių ir įvairių žalumynų puokštė. Gubernatoriaus įstaigos patalpose yra pastoviai įrengtos nedidelės įvairių tautų parodėlės, įskaitant lietuvių, kurią paruošė Balzeko Lietuvių kultūros muziejus. Gubernatorius pakvietė kelis asmenis su juo prie parodėlės nusifotografuoti. Buvo pakalbėta apie našlaičius bei vargstančius vaikus Lietuvoje ir gubernatoriaus sūnaus vestuves ateinantį savaitgalį. Maloniai praleidę porą valandų, visi skirstėsi pakilia nuotaika.

Indrė Tijūnėlienė

x **A.a. Vilhelminos Lapienės** atminimui, per jos vyrą Edvardą Lapą „Saulutė", Lietuvos našlaičių globos būrelis, gavo **$85,** kuriuos suaukojo M. V. Momkai, G. R. Rimkai, Ona Rušėnas, I. K. Daugirdai. Vargstančių Lietuvos vaikų vardu, „Saulutė" dėkoja ir nuoširdžiai užjaučia a.a. Vilhelminos Lapienės artimuosius.

(sk.)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708 257 0716
Skambinti po 6 v. v.

PAMINKLO KOPLYTSTULPIO ŠVENTINIMAS

Lietuvių tautinėse kapinėse, Justice, IL., š.m. birželio 12 d. buvo pašventintas paminklas — koplytstulpis, skirtas Sibiro tremtiniams prisiminti.

Iškilmes pradėjo 3 v.p.p. Leonas Kriaučeliūnas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, kviesdamas prisiminti visus žuvusius už Lietuvos laisvę ir juos pagerbti minutės susikaupimu. Jis dėkojo Juliui ir Pranei Pakalkams, šio paminklo steigėjams, ir drauge su Prane Pakalkiene perkirpo kaspinus, atidengiant paminklinę lentą, kurioje įrašyta: „Sibiro tremtiniams prisiminti. Daugiau kaip 300,000 lietuvių išvežta į Sibirą 1944-1953. Mūsų kančios — Dievui ir Lietuvai." (Julius ir Pranė Pakalkai, 1994)

Pievelėje, po ąžuolais, buvo pastatytas, lietuviškais audiniais bei juosta papuoštas, altorius, ant kurio stovėjo labai gražaus darbo misinginis kryželis ir koplytstulpelis. Čia vysk. P. Baltakis aukojo šv. Mišias ir pasakė iškilmėms pritaikytą pamokslą, kuriame pabrėžė, kad šiandien prisimename 1941 m. pradėtą ir dešimtmečiais vykdytą tautos genocidą, kuriuo buvo siekiama Lietuvą padaryti vakarinės Rusijos provincija. Vyskupas dėkojo Pakalkams už įamžinimą šiuo paminklu Lietuvos tremtinių, kankinių, laisvės kovotojų. Juk kryžius yra pergalės prieš blogį simbolis, tad ir šis koplytstulpis liudys, kad kankiniai bei tremtiniai savo auka ir malda prisidėjo prie blogio imperijos žlugimo. Kančioje ir kirkščioniškoje viltyje brendo žmonių ryžtas išsivaduoti iš komunizmo vergijos. Gerbdamas žmogui suteiktą laisvą valią, Dievas leidžia žmonėms tvarkyti savo reikalus, bet jis yra pasilikęs sau teisę tarti paskutinį žodį, niekais paversdamas melo planus. Dar taip neseniai be kraujo praliejimo buvo nuversti diktatoriai, pašalinta komunistų partija, subyrėjo sovietų imperija. Tai neatsitiko savaime! Tuos įvykius brandino milijonų tremtinių, laisvės kovotojų, sąžinės kankinių aukos ir maldos.

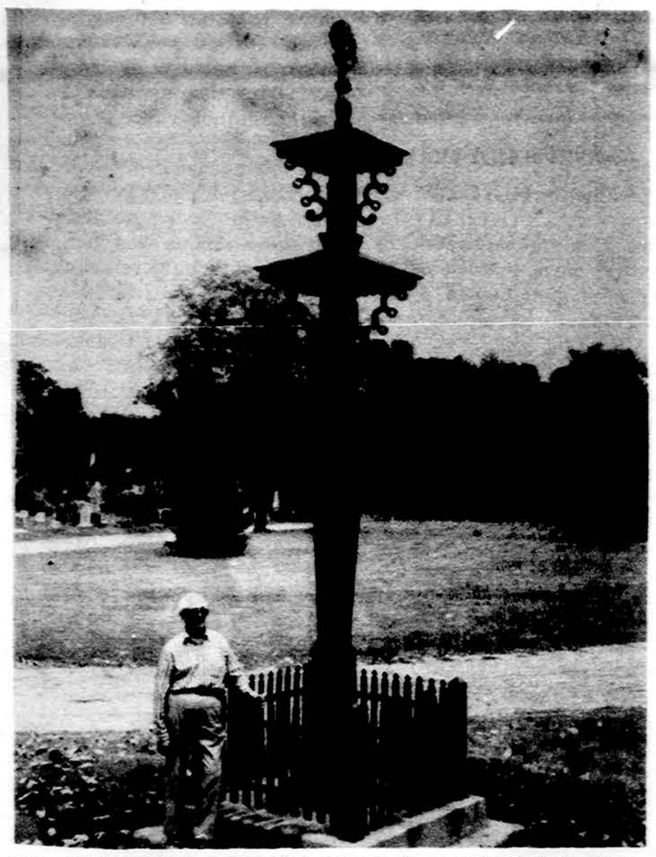

Julius Pakalka prie jo suprojektuoto ir Lietuvių tautinėse kapinėse Sibiro tremtiniams prisiminti pastatyto paminklo-koplytstulpio, kuris buvo iškilmingai pašventintas birželio 12 d.

Vyskupas prisiminė ir Fatimos Marijos statulą, kuri, 1950 m. popiežiaus Pijaus XII pašventinta, apkeliavo visas lietuvių parapijas JAV, o iš čia pervežta į Lietuvą, lanko visas Lietuvos parapijas, kviesdama į dvasinį atsinaujinimą. Žmonių moralė staiga nesikeičia, tam reikia laiko, paskatinančios aplinkos ir Dievo palaimos. Vysk. P. Baltakis priminė, kad 1991 m. rugsėjo 8, Tautos padėkos dieną, kard. Slatkevičius Šiluvoje pavedė Lietuvos ateitį Marijai. Prisiminė ir prieš 3 m. Washington'e, Šiluvos koplyčioje, vysk. Tamkevičiaus suminėtus 3 stebuklus, įvykusius Lietuvoje: 1) išlaikyta ištikimybė Dievui ir Tėvynei, 2) atgauta valstybinė nepriklausomybė ir 3) Tauta prisikėlė. Bet reikia prašyti dar ketvirto stebuklo, tai prisikėlimo iš dvasinės ir ekonominės bedugnės. Vyskupas ragino, kad ir mes savo malda bei auka padėtume įvykdyti tą stebuklą. Šis paminklas tegul būna to priminimas, kad Lietuva ir vėl bus Marijos žemė.

Šv. Mišių metu giedojo Vyčių choras, diriguojamas Fausto Strolios, ir solistai: Danutė Stankaitytė, Jonas Vaznelis, Algirdas Brazis, o jiems akompanavo muz. Ričardas Sokas. Don Varnas, Dariaus ir Girėno Posto veteranai ir šauliai pagerbė žuvusius Sibire.

Tolimesnę programą sklandžiai pravedė Vida Sakevičiūtė.

Iškilmėse dalyvavęs Lietuvos Metropolitas, Vilniaus arkivyskupas Audrys J. Bačkis, pasidžiaugė, kad, lankantis JAV, gali čia dalyvauti, pasimelsti ir prisiminti tremtinius prie šio gražaus lietuviško kryžiaus. Lietuvoje irgi minima ši diena, tremtiniai ir visi žuvusieji už Lietuvos laisvę, kurių daugelio net ir kūnai nesurasti. „Tebūna kryžius susitaikymo ženklas visų lietuvių ir težadina jis aukotis dėl Tėvynės, nes aukų laikas dar nesibaigė. Te Dievas rodo kelią į susitaikymą, į vienybę, į tarpusavio bendradarbiavimą. Kad būtų Lietuvoje tikra laisvė."

ALTo pirmininkas Grožvydas Lazauskas džiaugėsi, kad kryžiuje yra daug gražių lietuviškų motyvų.

Paskutinis kalbėtojas buvo Julius Pakalka. Jis sakė, kad šiandien jo sieloje tikrai šventė, nes dalyvauja ne tik daug garbingų svečių bei didžiulis būrys tautiečių, bet net yra ir gražus oras. J. Pakalka dėkojo visiems prisidėjusiems prie šių iškilmių sėkmės, bet ypač kun. A. Saulaičiui, Danutei Bindokienei ir kun. dr. V. Rimšeliui už suteiktą pagalbą. Šventinimo iškilmės buvo užbaigtos Lietuvos himnu.

Po šių iškilmių kapinėse būrys svečių p. Pakalkų buvo pavaišinti Seklyčioje. Vaišių metu dar kalbėjo dr. L. Kriaučeliūnas, muz. Leonardas Šimutis, A. Brazis, pats vakarienės šeimininkas J. Pakalka ir vysk. P. Baltakis pasidalinęs įspūdžiais iš savo vyskupijos, apimančios dabar 25 kraštus.

Po vakarienės paprašiau J. Pakalką daugiau papasakoti apie Tautinėse kapinėse pastatytą paminklinį koplytstulpį. Pasirodo, apie tokio kryžiaus statymą jis jau galvojo nuo 1989 m. Dirbo prie jo 2 1/2 metų, o 1991 darbas buvo baigtas. Dėl įvairių reikalų ir kelionės į Lietuvą iki šiol dar nebuvo pašventintas. Kryžiaus įvaizdį J. Pakalka iki detalių turėjo mintyse, galvojo ne tik apie religinius, bet ir apie tautinius motyvus. Pats koplytstulpis yra dviaukštis ir padarytas iš nerūdijančio plieno. Tos medžiagos yra ir tvorelė. Visos figūros ir ornamentai yra rankų darbo ir paties J. Pakalkos padaryti iš bronzos.

Žemutinėje pastogėlėje iš visų keturių pusių yra po figūrą — Nukryžiuotojo Kristaus galva, Marija, Vienuolė, mokanti vaiką 10 Dievo įsakymų, ir šv. Juozapas su Kūdikėliu Jėzumi.

Aukštutinėje pastogėlėje yra irgi po religinį ornamentą iš visų 4 pusių: kryželis su Nukryžiuotuoju, Kristus Ganytojas, Marija su Kūdikiu ir Marijos bronzinis paveikslas.

Be to, kryžiaus stulpą puošia dar daug lietuviškų motyvų ornamentų: Vyčio kryžius tremtinių pagerbimui. Gedimino stulpai ir nedidelis Vytis ąžuolų vainike, su įrašu Lietuva.

Techniską braižinį liejyklai padarė inž. Eugenijus Bartkus, bet visa kompozicija ir ornamentai yra Juliaus Pakalkos. J. Pakalka nurodė, kad dar bus padarytos dvi memoralinės lentos iš bronzos ir pritvirtintos vietoje dabartinių laikinųjų. Koplytstulpis sveria 2 tonas ir yra 18 pėdų aukštumo.

Ir kapuose ant altoriaus stovėjęs kryželis bei koplytstulpelis yra J. Pakalkos padaryti. Koplytstulpelis yra 14 colių, padarytas iš misingio. Jame yra įrašas: „Dieve, mūsų kančia Tau ir Tėvynei". Jis skirtas Sibiro tremtiniams pagerbti ir bus perduotas Lietuvos Šaulių sąjungai. O kryželis irgi misinginis, kurio įrašas skirtas Partizanų motinoms atminti. Jį dovanos Lietuvos Šaulių s-gos Moterų vienetui.

Reikia tik stebėtis, kiek meilės, darbo, laiko ir lėšų Julius Pakalka ir Pranė Pakalkienė yra įdėję į paminklinį koplytstulpį, misinginius kryželius bei kitus dailės darbus, skirtus Lietuvai.

Julius ir Pranė Pakalkai gyvena Beverly Shores, Ind., yra pensininkai ir uolūs lietuviškų reikalų rėmėjai. Jiems priklauso padėka, kad puošniu koplytstulpiu įamžino Sibiro tremtinių atminimą Tautinėse kapinėse.

Aldona Šmulkštienė

Po iškilmingų šv.. Mišių Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje birželio 12 d. Iš kairės: kun. Česlovas Auglys, Antanas ir Marija Rudžiai, kun. Jonas Kuzinskas (parapijos klebonas), arkivysk. Audrys J. Bačkis, vysk. Paulius Baltakis, OFM ir kun. Donaldas Petraitis, MIC, marijonų vienuolijos provinciolas.

Nuotr. **Gedimino Janulos**